



У адлегласці ад цэнтра гаспадаркі і выгадных працоўных прапаноў яны самі знайшлі магчымасць зарабіць і сёння называюць малако сваімі «жывымі грашма».



Мемарыяльнаму комплексу «Хатынь» 43 гады. Пад уплывам сіл прыроды, хочаш ці не хочаш, разбураюцца бетонныя элементы мемарыяла, гранітныя і мармуровыя пакрыцці...



У цэлым па рэспубліцы колькасць жанчын перавышае колькасць мужчын, але ва ўзроставай групе да 33 гадоў назіраецца дэфіцыт нявест. Чым старэй становіцца мужчыны, тым больш вакол іх аднагодкаў.



Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«БЕЛАРУСЬ І РАСІЯ ПАВІННЫ МАКСІМАЛЬНА ВЫКАРЫСТОЎВАЦЬ ПЕРАВАГІ АЭП»

Развіццё беларуска-расійскіх адносін, у тым ліку ў рамках Саюзнай дзяржавы, а таксама ўзаемадзеянне дзвюх краін у інтэграцыйных аб'яднаннях былі абмеркаваны на сустрэчы Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнкі і кіраўніка МЗС Расіі Сяргея Лаўрова, перадае БЕЛТА.



Акрамя таго, у ходзе сустрэчы бакі абмяняліся меркаваннямі па актуальных пытаннях міжнароднага парадку дня. «Прыемна з вамі сустрэцца, вельмі добра, што мы сустракаемся якраз у гэты момант. Есць пытанні, якія нам неабходна абмеркаваць. Улічваючы тое, што мы сустракаемся з сябрам нашай Беларусі, яна настроены на шырокую пазітыўную размову», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

ПОЎНАЕ ЎЗАЕМАРАЗУМЕННЕ ПА АСНОЎНЫХ ПЫТАННЯХ МІЖНАРОДНАГА ПАРАДКУ ДНЯ

Міністр замежных спраў Беларусі Уладзімір Макей і кіраўнік расійскага МЗС Сяргей Лаўроў па выніках праведзенага сумеснага пасяджэння калегіі знешнепалітычных ведамстваў падкрэслілі, што паміж бакамі існуе поўнае ўзаемаразуменне па асноўных пытаннях міжнароднага парадку дня.

«Дасягнута абсалютна поўнае разуменне па ўсіх перспектывах нашага ўзаемадзеяння на міжнароднай арэне. У нас існуюць саюзніцкія адносіны паміж міністэрствамі замежных спраў. Гэтыя саюзніцкія адносіны пранізваюць нашу сумесную дзейнасць, — падкрэсліў Уладзімір Макей. — Мы прытрымліваемся абсалютна адзіных падыходаў на міжнароднай арэне. У нас няма ніякіх прынциповых рознагалоссяў або нават якіх-небудзь нязначных праблемных пытанняў».

ПАДПІСАНА РАМАЧНАЕ ПАГАДНЕННЕ АБ ФІНАНСАВАННІ ІНДУСТРЫЯЛЬНАГА ПАРКУ

Беларусь і Кітай падпісалі рамачнае пагадненне аб фінансаванні першай чаргі будаўніцтва Кітайска-беларускага індустрыяльнага парку. Гэты дакумент заключаны па выніках праведзенага ўчора ў Мінску 13-га пасяджэння беларуска-кітайскай міжрадавага камісіі па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве, перадае БЕЛТА.

Старшыня беларускай часткі камісіі намеснік прэм'ер-міністра Ана-толь Токі і старшыня кітайскай часткі камісіі намеснік міністра камерцыі Цзян Яліні падпісалі падагульняючы мемарандум па выніках пасяджэння сумеснай камісіі па гандлёва-эканамічным супрацоўніцтве, а таксама пратакол першага пасяджэння міжрадавага каардынацыйнага савета Кітайска-беларускага індустрыяльнага парку.

Падпісанне таксама дакумент аб намерах па запуску кітайскай кампаніі Sumstar Group Corp. прадукцыі адрэзкіх акцыянернага таварыства «Гродна Азот» (капралактам і поліаміду-6) на агульную суму \$38 млн. Пятым падпісаным па выніках пасяджэння камісіі дакументам стаў пратакол аб намерах інтэнсіфікацыі супрацоўніцтва па пытаннях вытворчасці сістэмы электрапрымывода пераменна-пэраменнага току для кар'ерных самавалаў БелАЗ.

Падводзячы вынікі праведзенага пасяджэння, сустаршыні міжрадавага беларуска-кітайскай камісіі ў цэлым станоўча ацанілі ўзровень і дынаміку развіцця двухбаковых гандлёва-эканамічных і кредитна-інвестыцыйных адносін за перыяд пасля падпісання пасяджэння камісіі. Яны адзначылі істотны імпульс да развіцця двухбаковых адносін у сферы ўзаемнага гандлю і кредитна-інвестыцыйнага супрацоўніцтва. Намечаны таксама канкрэтныя перспектывы далейшага развіцця ўзаемавыгадных кантактаў. Бакі дамовіліся правесці 14-е пасяджэнне камісіі ў 2013 годзе ў Пекіне.

КАСТРЫЧНИЦКІ СНЕГАВІЧОК



Эканоміка жыцця

ПЯЦЬ «ЗЯЛЁНЫХ» СОЦЕНЬ У КІШЭНІ: МНОГА ЦІ МАЛА?

У Магілёўскай вобласці мяркуюць, што да канца года сярэдні заробак у рэгіёне складзе 500 долараў у эквіваленце. І гэта цалкам рэальны план: на некаторых прадпрыемствах гэтая ўзроўню ўжо дасягнулі і нават перасягнулі. За кошт чаго? Ці задаволены такім заробкам людзі або ўжо чакаюць большага?

ЗАПАВЕТНЫЯ 500

СВК «Калгас «Радзіма» Бялініцкага раёна — вядомае сельгаспрадпрыемства ў рэгіёне. Не толькі добрымі паказчыкамі ў працы і, адпаведна, заробкамі, але і асобай, якая кіруе «Радзімай». Аляксандр ЛАПЦЕНТАЎ узначальвае калгас шмат гадоў. Менавіта ён прадумаў і ўкараніў у гаспадарцы сістэму сацыяльна-высокапрадукцыйнага супрацоўніцтва да ўласна заробку супрацоўнікаў — за здаровы лад жыцця, працоўную дысцыпліну, выхаванне дзяцей і актыўнасць у спорце і мастацкай самадзейнасці. Так што сярэдні заробак у 500 долараў у «Радзіме» маюць даўно.

— Я да гэтай лічбы стаўлюся неадназначна, — прызнаецца Аляксандр Міхайлавіч. — Калісьці нашы беларусы, якія з'яжджалі ў Амерыку, распыталі пра даходы ў некалькі тысяч долараў за месяц, і гэта падавалася нам не-

верагодным! Потым, праўда, высьвятлялася, што больш за палову грошай выпадала выдаткоўваць на камунальныя паслугі. Таму і ў нас сума ў 500 долараў сама па сабе не скажа ні пра што. Трэба пралічыць, на што яе хапае.

Галоўны эканаміст гаспадаркі Алена АУРАМЕНАК — жыхарка Магілёва. Абласны цэнтр і агра-гарадок Вішоў, што з'яўляецца цэнтрам калгаса, падзяляюць усяго 15 кіламетраў, таму гараджане не грэбуюць працай у замой «Радзіме».

— Тым больш што заробкам я задаволена, — кажа жанчына. — Я замужам, у мяне дзіця. Працую ў гаспадарцы 7 гадоў пасля заканчэння сельгасгаспадарчай акадэміі. Муж, вадзіцель у гарадзе, зарабляе, праўда, менш за мяне. Аднак кожны месяц сямейнага бюджэту нам хапае на аплату камуналі і нармальнаму ежу. Мы без праблем сабралі дзіця ў школу, можам набываць адзенне.

Між тым, маладыя людзі мяркуюць пабудоваць кватэру ў Магілёве.

— Зразумела, хочацца атрымаць больш, — распавядае пра свае мары Алена. — Цяпер адзін заход у краму — мінімум 100 тысяч рублёў. Верхняе адзенне накітават цёплай курткі — мільён. Хочацца для свайго дзіцяці ўсяго самага лепшага. На мэбле трэба адкладваць грошы. Водлуск праводзім на вясковых градах, таму што паехаць некуды адпачываць каштуе шмат грошай, а нам кожную калейку трэба адкладваць на жыллё.

ПРАЦУЙ — І ЗАРОБІШ

У «Радзіме» ўсе, хто працуе, атрымліваюць нармальны заробак. Заробкам у 4 мільёны рублёў тут нікога не здзіўляе, але ў калгасе ёсць і такія работнікі, якія маюць каля тысячы долараў за месяц.

— Не лайдакі, а работнікі, якія працуюць рытмічна і ў неабходным рэжыме, выйшлі за межы 500 долараў, — расказвае Аляксандр Лапцентаў. — А некаторыя атрымліваюць і значна болей. Цяпер у нас сярэдні заробак — 6,8 мільёна рублёў.

Поруч з тэхналогіямі

ГЛЯДЗЕЦЬ У «ЛІЧБЕ» — ЯШЧЭ І ЭКАНОМНА

З другога квартала 2013 года плануецца ўкараніць камерцыйны пакет лічбавага тэлевізійнага вясчання. Што забяспечыць доступ яшчэ прыблізна да 36 каналаў, акрамя 7 з сацыяльнага пакета. Пра гэта паведаміў на сустрэчы з журналістамі ў Нацыянальным прэс-цэнтры начальнік тэхнічнага аддзела РУП «Беларускі радыётэлевізійны перадаючы цэнтр» Віктар КВАСАВЕЦ.

Графік укаранення камерцыйнага тэлевізійнага вясчання ўжо зацверджаны. Вясчальны канал будзе з выкарыстаннем стандарту DVB-T2. На тэставым уключэнні доступ да іх нейкі час, магчыма, будзе бясплатным, а ў далейшым — толькі праз падпісанне дамовы на платную паслугу.

Пераход нашай краіны на лічбавае тэлевізійнае вясчэнне амаль што на 87 працэнтаў. Да канца года плануецца ўвядзенне яшчэ трох такіх аб'ектаў. Адназначна аналагавага тэлебачання будзе праходзіць па Беларусі пазатпа. Апошні тэрмін запланаваны на чэрвень 2015 года ў сталіцы, а пачнецца адключэнне ў жніўні 2013 года з Гомельскай і Магілёўскай абласцей. Узначальваюць гэты графік Асіповічы, Жлобін, Ясны Лес і Касцюковічы. Сёння там праводзіцца актыўная інфармацыйная праца па гэтым пытанні: ладзяцца сустрэчы, анкетаванне насельніцтва. Наогул жа любы чалавек, які мае нейкія цяжкасці з падключэннем лічбавага тэлевізійнага вясчання ці хоча атрымаць для сябе адказы па гэтай тэме, можа тэлефанаваць на кругласутачны нумар «172».

Таму не чакайце дня, калі тэлевізор не зможа паказаць ваш любімы тэлеканал, а паклапаціцца пра тое, каб лічбавае тэлевізійнае вясчэнне стала вашай рэальнасцю заўтра.

Алена ДРАПКО.

ЦЫТАТА ДНЯ



Аляксандр ГУР'ЯНАЎ, намеснік міністра замежных спраў:

«Дадатнае знешнегандлёвае салда Беларусі да канца 2012 года можа склаці \$3-3,5 млрд. Па асноўных артыкулах беларускага экспарту — нафтапрадукты, калійныя ўгнаенні, машынабудаўнічая прадукцыя, электронная, сельгаспрадукцыя — ідзе станоўчы рост. Спадзяёмся ўтрымаць, каб салда было не толькі на паслугах станючае, але і ў межах \$1 млрд у плюс на таварах. Тут усё залежыць ад таго, як справіце эканоміка да канца года, але магчымасці для гэтага ёсць».

НАДВОР'Е СЁННЯ

| | |
|---------|-----|
| Брэст | +6° |
| Віцебск | +1° |
| Гомель | +1° |
| Гродна | +4° |
| Магілёў | -1° |
| Мінск | +1° |

Курсы замежных валют, устаноўлены НБ РБ з 31.10.2012 г.

| | |
|-------------|-------------|
| Долар ЗША | 8530,00 ▲ |
| Еўра | 11 030,00 ▲ |
| Рас. руб. | 270,50 ▲ |
| Укр. грыўня | 1042,72 ▼ |

КОРАТКА

Кіраўнікі пагранведамстваў Беларусі і Латвіі дамовіліся аб сумеснай падрыхтоўцы да чэмпіянату свету па хакеі 2014 года.

Аналіз ДНК поўсці, якую знайшлі ў Азаскай пачоры ў Горнай Шоры (Кузбас), пацвердзіў, што біягенетычны матэрыял належыць не прымату і не чалавеку. Як паведамляюць інфармагенцыі, з верагоднасцю 60-70% шэрцы належыць снежнаму чалавеку — еці.

Каля 70% сем'яў у Беларусі ацэньваюць узровень свайго матэрыяльнага становішча як сярэдняе і вышэй за сярэдняе.

Магнітныя полюсы Зямлі мяняюцца месцамі хутчэй, чым лічылася раней. Нямечкія вучоныя ўстанавілі, што магнітнае поле Зямлі разварочваецца наперад на хуткасці з тых часоў, як сучасныя людзі ўпершыню асвоілі Еўропу, цалкам мяняючы свае полюсы менш чым за тысячы гадоў. Раней жа лічылася, што магнітныя полюсы Зямлі мяняюцца месцамі кожныя некалькі сотняў тысяч гадоў.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

«СЭНДЗІ» АБРЫНУЎСЯ НА ЗША

Прэзідэнт ЗША Барак Абама абвясціў штат Нью-Ёрк зонай бедства ў сувязі са штормам «Сэндзі», які на яго абрынуўся. Магутныя парывы ветру, якія дасягалі 135 км/г, зрывалі рэкламныя канструкцыі, даражныя знакі і вырывалі з караннем дрэвы. Каля 7 мільёнаў амерыканцаў больш чым у 10 штатах, сярод якіх Нью-Ёрк, Нью-Джэрсі, Канектыкут, Мэрыленд, Масачусэтс, Мэн, Нью-Хэмпшыр і Паўночная Караліна, засталіся без электрычнасці. Таксама паведамылася аб 16 ахвярах урагану. Практычна цалкам затоплена «ігральная сталіца» ўсходняга ўзбярэжжа краіны — знамяміты Атлантык-Сіці.

У Нью-Ёрку ўзровень вады ў раёне Бэтэры-парку падняўся амаль на чатыры метры, што стала беспрэцэдэнтна рэкордным у гісторыі горада. Затопленымі аказаліся тунэлі гарадскога метро, амаль цалкам была паралізавана праца грамадскага транспарту. Тэлефон 911 у аўтарак не спраўляўся са шквалам званкоў: за паўгадзіны на экстранны нумар паступала каля 10 тысяч паведамленняў. Стала вядома аб выбуху, які прагрэміў на электрычнай падстанцыі ў Нью-Ёрку. Таксама паведамлялася, што выйшаў са строю рэзервовы генератар найбуйнейшага медыцынскага цэнтры Лапоне Medical Center у Нью-Ёрку. Спецыялісты адзначаюць дзве асаблівасці «Сэндзі» — яго павольны рух і тое, што складнікамі цыклону з'яўляюцца не толькі вецер і дождж, але і снег. Прэзідэнт ЗША Барак Абама выступіў перад сваімі суайчынікамі, заклікаў іх падпарадкоўвацца загадам мясцовых улад. На думку кіраўніка дзяржавы, асабліва небяспечная сітуацыя можа скласціся тады, калі частка жыхароў прыбярэжных штатаў праігнаруюць распараджэнне аб эвакуацыі.

Эканамісты, папярэдня ацаніўшы шкоду ад урагану, заявілі, што дзяржава можа страціць каля 20 мільярдаў долараў, аднак гэты ўдар будзе кароткатэрміновым. Эканамічны ўрон ад «Катрыны» — самага разбуральнага урагану ў амерыканскай гісторыі, які абрынуўся на штат Луізіяна ў жніўні 2005-га, ацэньваецца ў 45 мільярдаў долараў, не лічычы страт ад паводкі пасля яго.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ВА УКРАЇНЕ ПРАПАНАВАЛІ АФІЦЫЙНА ЎВЕСЦІ «ІНДЭКС БАРШЧУ»

Ва Украіне павінен быць уведзены «індекс баршчу». Ён можа разлічвацца па аналогіі са створаным брытанскім часопісам The Economist «індэксам Біг-Мака». Аб гэтым заявіў кандыдат у дэпутаты ад Партыі рэгіёнаў Уладзіслаў Лук'янаў.

На думку палітыка, «індекс баршчу» зможа наглядна паказаць, што ўлады краіны змаглі захаваць цэнавую стабільнасць на рынку прадуктаў. У прыватнасці, паводле слоў «рэгіяналаў», за апошнія тры гады ва Украіне кошт бульбы знізіўся ў пяць разоў, «індекс Біг-Мака», пра які згадаў дэпутат, разлічваецца з 1986 года на аснове кошту аднаго гамбургера ў рэстаране McDonald's па ўсім свеце. Гэты індекс вызначае рэальны абменны курс розных дзяржаў.

У той жа час з заявы Лук'янава вынікае, што «індекс баршчу» павінен фіксаваць павышэнне ці паніжэнне кошту на прадукты, з якіх складаецца гэтая страва. У такім кантэксце Украінецкія эксперты неафіцыйна разлічваюць гэты індекс на працягу апошніх двух гадоў. Яны вызначаюць кошт адной талеркі баршчу зыходзячы з цэны на бульбу, буракі, моркву, цыбулю, капусту, памідоры, яныліва і мяса. Таксама праведзена даследаванне, прысвечанае кошту баршчу ў розных краінах.

ЯК ВЫ СТАВІЦЕСЯ ДА ГРАМАДЗЯНСКАГА ШЛЮБУ?



Святлана МАКСУЛЬ, настаўніца беларуска мовы і літаратуры СШ № 2, г. Ашмянны:

— Не магу сказаць, што я катэгарычна адмоўна стаўлюся да грамадзянскага шлюбу. Але як бы там ні было, усё-такі прытрымліваюся стаўлення, спрадэку ўласцівага большасці людзей. Лепш, вядома, калі ты хочаш замуж, выйсці замуж, а не жыць у грамадзянскім шлюбе. Калі людзі жыюць разам, адны працяраюць свае пачуцці, другія думаюць, ці сьцудзіцца яны ў сексуальным плане, у плане характару. Але кожны чалавек разумее, што трэба будаваць сваё жыццё. У жыцці бываюць розныя праблемы. Знайці сваю палову вельмі складана. Таму трэба некалькі прыцірацца адно да аднаго. А калі жыць у грамадзянскім шлюбе — пахвіць троху, разліцеўся і так далей — так можна ўсё жыццё шукаць свайго чалавека. Таму калі людзі падабаюцца адно аднаму, пачынаюць жыць разам і ў іх ёсць нейкія аднолькавыя погляды на жыццё, трэба афіцыйна аформіць сваю сувязь, каб далей будаваць жыццё разам.

Максім КАРЖЫЦКІ, акцёр НДАТ імя Якуба Коласа, г. Віцебск:

— Тэарэтычна я стаўлюся да грамадзянскага шлюбу станоўча, такое можа быць. Па сутнасці, навошта патрэбны зарэгістраваны шлюб? Магчыма, людзі проста перастрахоўваюцца — ці мала што — каб заканадаўча абараніць свае маёмасныя правы. Але гэта не варыянт. Калі людзі не хочуць жыць разам, яны і не будуць. А калі ты знойдзеш чалавека, з якім не збіраешся разыходзіцца, то навошта гэты штат у пашпарте табе патрэбны? Адзінае, калі ўсё добра, напрыклад, зарэгістраваны шлюб дае нейкія бонусы, пільготы маладой сям'і. Наколькі яны істотныя — іншая справа. Ну, і адразу можна супакоіць усю радню, таму што, як правіла, беларуская радня заўжды дужа хвалюецца. Але звартацца да заканадаўства, каб наладзіць свае ўнутраныя стасункі, — гэта не зусім нармальна. Тым больш што рэгістрацыя шлюбу не дае, па вялікім рахунку, ніякіх гарантій. Якое дачыненне гэтыя афіцыйныя паперкі маюць да маіх асабістых спраў? Бывае, што людзі ў шлюбе і паўгода не праживуць, а некаторыя гадамі жыюць разам без усялякіх паперак. Я не хачу здавацца вялікім «прастэстантам», але лічу грамадзянскі шлюб дапушчальным. Калі людзі жыюць у грамадзянскім шлюбе гадамі і гэта ўсё задавальняе, то я ніколі нікога за гэта асуджаць не буду.

Людміла КРАСНІЦКАЯ, інструктар ёгі, г. Мінск:

— Нічога не маю супраць. Добра, калі ёсць розныя варыянты адносін — кожны можа выбраць той, які найбольш падыходзіць менавіта яму і не будзе пры гэтым асуджаны грамадствам. Я за такую дэмакратыю адносна. Але, на жаль, не бачыла удалых прыкладаў грамадзянскага шлюбу, каб людзі жылі ў такім шлюбе доўга і шчасліва. Мае старэйшыя браты вырашылі са сваімі жонкамі жыць грамадзянскім шлюбам. Калі ласка, абы каханне было. У абедзвюх сем'ях з'явіліся дзеці, але пары распаліся. Таму што яны не адчувалі адказнасці адно перад адным. У гэтым сэнсе прысутны шлюб гадамі і гэта ўсё задавальняе, то я ніколі нікога за гэта асуджаць не буду.

Вольга ЧАЙКОўСКАЯ.

ПОЎНАЕ ЎЗАЕМАРАЗУМЕННЕ ПА АСНОЎНЫХ ПЫТАННЯХ МІЖНАРОДНАГА ПАРАДКУ ДНЯ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У сваю чаргу міністр замежных спраў Расіі Сяргей Лаўроў выказаў задавальненне вынікам праведзенага сумеснага пасяджэння калегіі знешнепапільных ведамстваў. «Гэты механізм зарэкамэндаваў сябе як вельмі эфектыўная пляцоўка для выпрацоўкі ўзгодненых крокаў па розных знешнепапільных пытаннях. Ён карыстаецца падтрымкай вышэйшага кіраўніцтва нашых дзяржаў, і падтрымка нашай знешнепапільнай кардынацыі з боку двух прэзідэнтаў была толькі што зноў пацверджана ў ходзе сустрэчы з Аляксандрам Лукашэнкам», — адзначыў ён.

Паводле слоў Сяргея Лаўрова, на пасяджэнні былі абмеркаваны канкрэтныя напрамкі ўзаемадзеяння МЗС Беларусі і Расіі. Гэта, у прыватнасці, супрацоўніцтва ў ААН, перш за ўсё ў тым, што датычыцца праблематыкі правоў чалавека. «Мы ўзгаднілі канкрэтныя крокі ў гэтай галіне, уключаючы неабходнасць дрыжна дабаўца рэалізацыі глабальнага плана дзеянняў па барацьбе з гандлем людзьмі. Гэты план быў ініцыраваны Беларуссю і прыняты пры актыўнай падтрымцы Расіі», — скасаў кіраўнік расійскага МЗС.

«Прапановы Расіі, Беларусі і іншых членаў АДКБ ужо даўно ляжаць на стале перагавораў. Мы дамовіліся, што прыцягнем увагу да гэтых ініцыятыў у ходзе маючага адбыцца пасяджэння СМЗС АБСЕ ў Дубліне», — адзначыў Сяргей Лаўроў.

Таксама ў ходзе пасяджэння закрануты пытанні інфармацыйнай бяспекі. У гэтай сфэры Беларусь і Расія таксама робяць узгодненыя і скаардынаваныя крокі па падтрыманні справядлівых падыходаў да гэтай тэмы.

Асаблівай увага ўдзелена сумеснай рабоце па праціўленню фальсіфікацыі гісторыі. «Мы ўпэўнены, што павага памяці мільяну людзей, якія аддалі сваё жыццё за вызваленне Еўропы ад фашызму, не сумшчална са спробамі перапісання гісторыі ў кан'юнктурных палітычных мэтах. Лічу такія спробы замахам на расшэні Нюрнбергскага трыбунала і на асноватарыяны прыпылкі міжнародных адносін, якія замацаваны ў статucie ААН», — дадаў расійскі міністр. Акрамя таго, паводле слоў Сяргея Лаўрова, бакі абмеркавалі і шэраг іншых пытанняў. «У тым ліку была пацверджана падтрымка Расійскай Федэрацыі актыўнага далучэння Рэспублікі Беларусь да дзейнасці Савета Еўропы, работы савета дзяржаў Балтыйскага мора і іншых рэгіянальных шматбаковых структур», — рэзюмаваў ён.

БЕЛТА.

РАСІЯ ПЕРАКАНАНА Ў КОНТРПРАДУКЦЫЙНАСЦІ АДНАБАКОВЫХ САНКЦЫЙ

Аб гэтым заявіў учора кіраўнік МЗС Расіі Сяргей Лаўроў на брыфінгу, адказваючы на пытанне наконт санкцый ЕС адносна Беларусі і магчымых дзеянняў ЕС па ўвядзенні «спіса Магніцкага».

«Мы перакананы ў контрпрадукцыйнасці аднабаковых санкцый, да якіх усё часцей звяртаюцца нашы заходнія партнёры. Яны не ўлічваюцца ў логіку і сутнасць закладзеных у статucie ААН прынцыпаў, калі толькі Савет Бяспекі ААН надзелены паўнамоцтвамі прымянення прымусовыя меры да дзяржаў, якія парушаюць міжнароднае права», — скасаў Сяргей Лаўроў.

Ён таксама адзначыў, што калі такія аднабаковыя санкцыі ўвядзюцца не ў якасці «кляпату» аб міжнародным праве, а для дасягнення кан'юнктурных палітычных мэт, то гэта выклікае непрыняццё: «Мы адкрыта аб гэтым гаворым. З Рэспублікай Беларусь і пераважнай колькасцю краін — членаў ААН мы галасуем на Генасамблеі за рэзалюцыі, якія асуджаюць аднабаковыя прымусовыя меры».

Гаворачы аб «спісе Магніцкага», Сяргей Лаўроў адзначыў, што, хутэй за ўсё, выканаўчыя структуры ЕС не плануюць «браць на выкананне» гэты спіс. «Хоць такія галасы ў краінах Еўропы чуюцца, як і ў ЗША», — дадаў пры гэтым расійскі міністр.

БЕЛТА.

БЕЛАРУСЬ У 2012 ГОДЗЕ ПАВІННА ЭКСПАРТАВАЦЬ СЕЛЬГАСПРАДУКЦЫЮ НА \$5 МЛРД

Аб гэтым заявіў міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Леанід Заяц, перадае БЕЛТА.

Кіраўнік Мінсельгасхарча адзначыў, што ў гэтым годзе ў Беларусі значна ўмацаваўся экспартны патэнцыял. «Мы прадалі больш прадукцыі ў фізічных выплчэннях», — адзначыў ён. За дзевяць месяцаў гэтага года толькі арганізацыямі с'стэмы Мінсельгасхарча экспартавана прадукцыі і харчавання на \$2 млрд, 148 млн. Пры гэтым сфарміравалася дадатнае сальда знешняга гандлю ў памеры \$1 млрд, 376 млн. Гэта на \$71 млн. больш за даведзенае на названы перыяд заданне.

Леанід Заяц выказаў упэўненасць у тым, што экспарт прадукцыі АПК у адпаведнасці з задачай, пастаўленай кіраўніком дзяржавы, дасягне \$5 млрд. па выніках гэтага года.

Учора кіраўнік Мінсельгасхарча на пасяджэнні Прэзідыума Саўмі-на далажэў аб ходзе завяршэння ў Беларусі асенніх палывых работ. Па стану на 29 кастрычніка на Беларусі засталася ўбараць 157 тыс. га сельгаскультуры, у тым ліку 127 тыс. га кукурузы, 18,5 тыс. га цукровых буркоў, 1 тыс. га агароднічных культур.

Уборку кукурузы на сілас пачынаюцца завяршыць да 1 лістапада, кукурузы на зерне і цукровых буркоў — да 7 лістапада. Бульба ўбрана практычна ва ўсіх гаспадарках, за выключэннем Мінскай вобласці, дзе гэтыя работы завяршаюцца.

Разам з тым, паводле слоў міністра, не ўсёды выконваецца даручэнне Прэзідэнта па закладцы бульбы на захоўванне. «Выкананам трэба неадкладна прыняць вычарпальныя меры па рэалізацыі на ўнутраныя рэспубліканскія патрэбы, прамерпапрацоўку, а таксама экспарт гэтай сельгаскультуры», — заявіў Леанід Заяц.

У сваю чаргу намеснік міністра Міхаіл Русы дадаў, што пытанні завяршэння асенніх палывых работ, у адпаведнасці з даручэннем кіраўніка дзяржавы, знаходзяцца на асаблівым кантролі. Вялікая ўвага ўдзяляецца перш за ўсё ўборцы бульбы і яе закладцы ў ховашчы. Усе гаспадаркі павінны своечасова і якасна завяршыць гэтыя работы.

У свеце

КІТАЙ У ФОКУСЕ САЦЫЁЛАГАЎ

Кітай па праве лічыцца адной з самых загадкавых цывілізацый у свеце. Але пра што думоюць яго жыхары? Як яны расцэнюваюць змены, што адбываюцца ў краіне? Чаго чакаюць аб будучыні? Цікавую магчымасць уявіць сабе ход думак кітайцаў аб сваёй краіне дае праведзенае The Pew Research Center сацыялагічнае даследаванне, вынікі якога ндаўна былі апублікаваны на сайце гэтай арганізацыі.



Цікава ведаць, што кітайцы ўзначалілі спіс краін па адказе на пытанне, ці палепшыліся стандарты іх жыцця ў параўнанні з бацькамі. 92 працэнты жыхароў КНР казалі, што палепшыліся. На пытанне пра тое, як іх ціперашні фінансывы стан судзіцца з часам п'яцігадовай даўнасці, 70 працэнтаў кітайцаў адказалі, што ён палепшыўся, і толькі 5% палічылі, што іх фінансавая сітуацыя пагоршылася. Даручаючы: на падобнае пытанне ў нашай суседзі Польшчы стаючы адказалі толькі 28 працэнтаў жыхароў, а 40 працэнтаў сцвярджаюць, што сітуацыя пагоршылася. У Францыі гэтыя судзісныя склалі 14 супраць 49, у ЗША — 27 супраць

34, у Японіі — 11 супраць 42, у Чэхіі — 20 супраць 45, а ў Іспаніі — 9 супраць 60 працэнтаў. Лепшае фінансавое становішча кітайцаў выклікала і цікавасць да пытанняў, якімі ўласціва цікавіцца жыхарам тых краін, для якіх пытанне жыццявае ўжо вырашана і гаворка ідзе аб якасці жыцця. У параўнанні з 2008 годам больш чым у тры разы выдасла колькасць тых, хто лічыць пытанне аб якасці жыцця вартым асаблівай увагі. Гэта звязана з тым, што ў свай час Кітай для развіцця экспарту прадуктаў увёў строгія стандарты для экспартна-май прадукцыі, каб яе якасць не выклікала ніякіх нараканняў у замежных спажыўцоў. Гэта стала

ПЯЦЬ «ЗЯЛЁНЫХ» СОЦЕНЬ У КІШЭНІ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

І прыкладна трэць працаўнікоў выходзяць за межы 8-9 мільянаў.

Акрамя заробку, у «Радзіме» падтрымліваюць «свайх» так званымі харчовымі пакетамі.

— Калгаснік павінен мець доступ да таго, што вырабляе, — лічыць кіраўнік СВК — Малако, мяса, збжолка — некалькі гадоў на год, бясплатна. Няма крадзяжоў, гэта па-першае, і да гэтага далучыць ўпэўненасць чалавека ў тым, што чым больш гаспадарка будзе вырабляць — тым больш будзе мець ён сам.

Я людзям заўсёды кажу: калі будзе прадукцыя — з голду не папром: прададзім сваё малако і мяса, і самі будзем сытыя. Гэта наш стымул.

Працаваць выпадае сур'ёзна: кіраўніцтва тлумачыць, што нельга спакойна прастаяць паўдня на трактары і атрымаць нейкую капейчыну. Маўляў, такое не праходзіць. Разам з гэтым, у гаспадарцы дбаюць і пра здароўе людзей, каб яны вытрымалі нагарцы. Сталі, напрыклад, рабіць для калгаснікаў два выхадныя дні, як гэта наладжана ўсюды.

Увогуле Аляксандр Лапацэнтаў бачыць тую задачу для кіраўніцтва — разумна рэалізаваць гаспадарку, выгадна эксплуатаваць базу, арганізаваць добрую працу. А людзі павінны сёння працаваць і атрымліваць за гэта грошы.

— Нельга заробак заплаваць, грошы можна толькі зарабіць, — упэўнены кіраўнік «Радзімы». — Вырабіў, прадаў — заробіў грошы. А калі мы паабяцаем, што будзе 700 долараў, то чалавек не будзе даіць больш і араць лепш, ён сядзе глядзець тэлевізар і чакаць трыя долары. Трэба бегчы на ферму і ў поле, каб іх зарабіць. Вось гэта будзе правільна.

ЭКАНОМІКА ЗАРОБКУ

Галоўны інжынер ААТ «Шклоўскі масларобчы завод» Ігар СПІЦКІ лічыць, што 500 долараў толькі на слых падаюцца вялікай сумай. Іншая справа, калі пачынаеш набываць нешта на іх: тэдзі і рэзумыш, што хацелася б больш.

— Заробак паступова павышаецца, і гэта небеспадатна, — гаворыць Ігар Леанідавіч. — Павялічылася прадукцыйнасць працы, мы перапрацоўваем больш сыравіны, растуць аб'ёмы вытворчасці.

На гэтым невялікім прадпрыемстве ў цэнтры Шклова сёння працуюць каля 150 чалавек, і сярэдня заробак сёлета там шчыльна наблізіўся да 500 долараў (альбо да 4 мільяну рублёў).

Ігар СПІЦКІ расказвае найперш пра эканамічны складнік заробку.

— У 2009 годзе ў нас адбылася мадэрнізацыя вытворчасці, — расказвае галоўны інжынер. — У выніку сыравіна пераарбляецца хутчэй, на гэта выдаткоўваецца менш вады і энергіі. Усё ўзаемазвязана: чым больш і хутчэй пераарбляем, тым меншыя выдаткі на прадукцыю. Павялічыўся выпуск прадукцыі і вырасла рэнтабельнасць — амаль ўдваа, да 15%. Ад рэалізацыі прадукцыі летасць за студзеня — жнівень мы атрымалі прыбытак у 5 мільярд рублёў, а сёлета — 20 мільярд рублёў. З гэтага і складаецца заробак.

Сёлета экспарт прадукцыі Шклоўскага масларобчага заводу склаў 2 мільёны долараў. У Расіі прадпрыемства рэалізуе амаль палову вырабленай прадукцыі. У дзень за мяжу адгружаецца 13 тон, на ўнутраны рынак — 17 тон.

— Расійскі рынак няпроста: там жорсткія патрабаванні па якасці і ўпакоўцы, вя-

лікая канкурэнцыя, — дадае Ігар СПІЦКІ. — Але трэба яго вывучаць, прыстасоўвацца і працаваць на ім.

Важная эканомія рэсурсаў: заводу удалося скараціць выдаткі на цеплавую энергію. Суседняе прадпрыемства «Юніміл Шклоў» адбудаваў сваю сучасную кацельню, і набываць у іх пару ў два разы выгадней, чым вырабляць самім.

— Адстанеш у інвестыцыях і мадэрнізацыі на некалькі гадоў — і пойдучь толькі страты, — лічыць Ігар Леанідавіч. — Прамысловасць цяпер развіваецца імклівымі тэмпамі. Таму пасля буйной мадэрнізацыі зноў мы набываем нешта новае з абсталявання.

ЗАЛЕЖЫЦЬ АД УСІХ

Ігар СПІЦКІ працуе на масларобчым заводзе ўжо чацвёрты год:

— Заробкам я задаволены. Кожны, вядома, хоча больш, але да ўсяго трэба ставіцца, зыходзячы з рэаліі. І па-філасофска, і абавязчы, і набываць у іх пару ў два разы выгадней, чым вырабляць самім.

Горад Шклоў — невялікі. У раённым газеце можна знайсці аб'явы аб прапаноў працы. Таму заробная плата — гэта вельмі важна, інакш людзі пойдучь да іншых працадаўцаў.

— Дастойны заробак — гэта дзяржаўная палітыка. Якімі лозунгамі можна заклікаць чалавека добра працаваць, калі ў яго няма дастаткова грошай на ежу, адзенне і дзяцей? Мы не вырваліся наперад, але ідзём упэўнена і працуем нармальна.

Заробак становіцца праблемай не толькі кіраўніцтва заводу і менеджменту, але і кожнага супрацоўніка. Знайсці рынкі збыту і арганізаваць перапрацоўку з мінімальнымі выдаткамі — гэта яшчэ не ўсё. Ад зладжанай працы ўсяго калектыву ўраджэц залежыць якасць прадукцыі і жадане пакульніча набыць у краме наступным разам менавіта шклоўскую смятану ці кефір.

— На сваё прадпрыемстве мы дакладна не крывадуем, — гавораць работніцы. — Усё тут залежыць ад вытворчасці ўвогуле і ад нас саміх.

Аксана Супранькова працуе ў лабараторыі заводу.

— Пакуль заробак нармальны, — гаворыць маладая жанчына. — У мяне яшчэ няма 500 долараў, але я ўжо блізка. Муж працуе на заводзе таксама і 500 долараў ужо атрымлівае. Нам хапае. Пакуль няма дзяцей, усё трацім на сябе. Але, мяркую, што далей заробкі будуць павялічваюцца. Ва ўсякім разе, спадзяюся на гэта.

Уладзімір Савельёў — малады вадзіцель, і ён ужо амаль што наблізіўся да пажаданых 500 долараў.

— Да канца года дацягнем, — запэўнівае ён. — Жонка на суседнім прадпрыемстве атрымлівае пакуль менш. Але нам хапае грошай амаль што на ўсё.

РЭАЛЬНЫЯ ГРОШЫ

Сярод прадпрыемстваў, дзе ёсць пажаданы ўсімі заробак, — напрыклад, Клімавіцкі камбінат хлебапрадуктаў. Там працуе больш за палову тысячы чалавек, а сярэдня заробак у жніўні перавысіў 4 мільёны рублёў.

— Існуе графік, зацверджаны выканаўчай уладай, — гаворыць дырэктар камбіната Валерый ДВОРКІН. — Усе магчымасці для павелічэння заробку мы выкарыстоўваем у поўнай меры, каб людзям жылося лепш.

Трэба ведаць

ПАЛЯВАННЕ ПАЧЫНАЕЦЦА, А КАНТРОЛЬ — УЗМАЦНЯЕЦЦА

З 3 лістапада па 27 студзеня ў краіне будзе доўжыцца асенне-зімовае сезон палявання на пушныя віды палюўчых жывёл. У гэтай сувязі Дзяржаўная інспекцыя аховы жывёльнага і расліннага свету пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь узмяцнае кантроль за захаваннем прыродаахоўнага канканадаўства.

Пра дазвол на здабычу з першай суботы лістапада зайца-беляка і зайца-русака мы ўжо ведаемдлілі. Таксама з 3 чысла «стартуе» сезон палявання (ён будзе доўжыцца ў светлы час сутак зноў жа па апошнюю нядзелю студзеня — 27 чыслю) на звычайную ваёўрку, гарнаста, лясную і каменную куніцу, ляснога тхара. Здабываць мож-

на будзе жывёл лубога полу і ўзросту. Спосаб палявання — зброёвы з падыходу, у тым ліку з палюўчымі сабакамі. Можна скарыстацца і бяззброёвым спосабам: пасткамі (акрамя петляў), калканымі №0-3.

— Адрэцідзе асенне-зімовага сезона палявання на пушныя віды палюўчых жывёл уносіць пэўныя карэктывы ў працу структурных падраздзяленняў, — паведамліў «Звяздзе» ў Дзяржінспекцыі. — Гэта звязана найперш са значным павелічэннем колькасці палюўчых ва ўгоддзях. Таму кантроль за захаваннем патрабаваннў прыродаахоўнага канканадаўства будзе ўзмоцнены не толькі ў дні яго адкрыцця 31 4 лістапада, але і на працягу ўсяго сезона. Практыка паказвае, што ў гэты перыяд павялічваецца колькасць парушэннў правілаў выдзнення палюўчых гаспадаркі і палявання. Нярэдка выпадкі, калі палюўчыя пры выдзненнў палявання па палюўчых пудзё-

ках на пушных палюўчых жывёл мотанакіравана незаконна здабываюць палюўчых жывёл нармаваных відуў, як правіла — калітнх. Маюць месца і іншыя парушэннў. Напрыклад, парушэннў правілаў бяспекі палявання — страліцца па няноса бачнай цэлі ўздоўж стралковай лініі, выдзненнў стральбы ці знаходжанне з заражанай зброяй на адлегласці менш за 200 метраў ад населенага пункта, а таксама парушэннў, што дапускаюцца пры транспарціроўцы палюўчых зброі.

Сяргей РАСОЛЬКА

Ілона ІВАНОВА.
Бялыніцкі раён — Шклоў — Магілёў.

НАВІНЫ

БЕЛАРУСЬ ЗАНЯЛА 54-е МЕСЦА СА 144 У РЭЙТЫНГУ КВІТНЕЮЧЫХ КРАІН СВЕТУ

Беларусь заняла 54-е месца ў рэйтынгу найбольш квітнеючых краін свету, складзеным брытанскім аналітычным цэнтрам Legatum Institute, паведамляюць інфармагенцтвы. Сёлета ў рэйтынг увайшлі 144 дзяржавы. Беларусь абышла такія краіны, як Расія (66-е месца) і Украіна (71-е). Найбольш высокая складальнік рэйтынгу ацанілі дасягненні Беларусі ў галіне адукацыі (21-е месца), сацыяльнай абароны грамадзян (26), узроўні аховы здароўя (40) і бяспекі (52).

Першае месца ва ўлльёвым рэйтынгу брытанскага аналітычнага цэнтра заняла Нарвегія. На другой пазіцыі — Данія, першую тройку замыкае Швецыя. На чацвёртай пазіцыі рэйтынгу — Аўстралія. За ёй ідуць Новая Зеландыя, Канада, Фінляндыя, Нідэрланды, Швейцарыя. Першы дзясятка замыкае Ірландыя. Галоўнай нечаканасцю рэйтынгу стаў той факт, што ЗША ўпершыню не ўвайшлі ў першы дзясятка самых квітнеючых краін планеты і занялі 12-ты радок. ЗША сутыкнуліся з разраз са складанымі праблемамі дзярждоўга, які працягвае расці, нізкага эканамічнага росту. У выніку «амерыканская мара» апынулася пад пагрозай знікнення.

У рэйтынгу гэтага года Кітай заняў 55-ую пазіцыю. Уведзены шэсць гадоў назад рэйтынг найбольш квітнеючых краін свету ацанілі дасягненні кожнай дзяржавы па васьмі катэгорыях: развіццё эканомікі, дзелавы клімат, эфектыўнасць кіравання, сістэма адукацыі, узровень аховы здароўя, бяспека і вяршэнства закона, асабістая свабода чалавека, сацыяльныя капітал.

БЕЛТА.

ІСПЫТЫ ДЛЯ СПЕЦНАЗ-ЭЛІТЫ

На базе вучэбнага цэнтра часцей Мінскага гарнізона ўнутраных войскаў Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі «Валюшчына» прайшлі ўнікальныя спаборніцтвы Узброеных Сіл краіны, войскаў фарміраванняў і ваенізаваных арганізацый.

Ваенным рэзультатам давялося адбываць напад на персону пад аховай, а Службе бяспекі Прэзідэнта ліквідаваць тэрарыстаў і вызваляць заложнікаў. У спаборніцтвах узялі ўдзел сем элітных каманд спецпадраздзялення МВС, ўнутраных войскаў МВС, КДБ, Службы бяспекі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, ДПК і сіл спецапераліцы Узброеных Сіл Беларусі. За два дні лепшыя спецназцы выканалі некалькі дзясяткаў індывідуальных і групавых стралковых практыкаванняў, заснаваных на прыняццях рэальна-нацыя аперацыйна-бавоўнай абстаноўкі. Бяспрычым лідарам у сіле, лоўкасці і хуткасці аказалася група «Альфа» — каманда антытэрарыстычнага падраздзялення КДБ.

Святлана БАРЫСЕНКА.

У ПАВЕТРАНЫМ «ПАЛКУ» —

ПАПАУНЕННЕ

Паветраны парк Нацыянальнай авіякампаніі «Белавія» папоўніў другі па ліку самалёт Embraer-175.

Першы быў прыняты 17 верасня і ўжо праз некалькі дзён дзёндзейсін першы камерцыйны рэйс па маршруце Мінск — Амстэрдам — Мінск. На працягу месяца новы самалёт апроч таво, выканаў рэйсы з нашай сталіцы ў Кіеў, Хельсінкі, Рыгу, Прагу, Лондан, Стакгольм. Другі Embraer-175, які і яго паларэаднік, будзе выкарыстоўвацца на маршрутах з ўжо сфарміраванымі выхад-патокам, паведамлілі ў прэс-цэнтры Нацыянальнай авіякампаніі. Дарчы, зараз, акрамя двух Embraer-175, «Белавія» мае шэсць самалётаў Boeing-737-500, пяць Boeing-737-300, чатыры CRJ-100/200 і тры Ту-154М.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА
Аукцион состоится 03.12.2012 г. в 10:00 по адресу: 210600, г. Витебск, пр-т Черныховского, 19, конференц-зал.
Объявитель аукциона: предприятие РУП «Белтелеком» в лице Витебского филиала РУП «Белтелеком», находящегося по адресу: г. Витебск, пр-т Черныховского, 19.
На аукционе выставляется право заключения договора аренды недвижимого имущества:
1. Помещение 2-го этажа здания, расположенного по адресу: ул. Якуба Коласа, 14 в г. Новополоцке Витебской области, удовлетворительного состояния, общей площадью 29,7 кв.м (26,9; 1,0; 0,9; 0,9), срок аренды — не менее 3-х лет, начальная цена продажи — 7,425 базовых арендных величин; размер задатка — 0,7425 базовой арендной величины; целевое использование — для производственных целей (за исключением вредных производств), размещения офисов, оказания услуг, коэффициент (п. 8.2 Указа № 150) составляет 3,0.
2. Помещение 1-го этажа в изолированном помещении, расположенном по адресу: ул. Молодежная, д. 133, пом. 101 в г. Новополоцке Витебской области, удовлетворительного состояния, общей площадью 294,2 кв.м (125,7; 7,2; 1,6; 14,5; 14,2; 3,8; 2,2; 2,0; 58,9; 8,2; 2,1), срок аренды — не менее 3-х лет, начальная цена продажи — 58,55 базовых арендных величин; размер задатка — 5,855 базовых арендных величин; целевое использование — для производственных целей (за исключением вредных производств), размещения офиса, складского помещения, оказания услуг, осуществления розничной торговли, коэффициент (п. 8.2 Указа № 150) составляет 3,0.
Документы на участие в аукционе принимаются с 01.11.2012 г. по 30.11.2012 г. в рабочее время (с 9:00 до 17:00) по адресу: г. Витебск, пр-т Черныховского, 19, каб. 509-л. Документы, полученные после 17:00 30.11.2012 г., не рассматриваются. Заключительная регистрация участников аукциона в день проведения аукциона с 9:00 до 10:00 по адресу: г. Витебск, пр-т Черныховского, 19, каб. 509-л.
Порядок оформления участия в аукционе, а также порядок проведения аукциона определены Положением о порядке проведения аукционов по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в республиканской собственности, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.08.2009 № 104.
Для участия в аукционе участник в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе:
- переносит задаток на с/с № 301207281543 в филиале № 200 — Витебском областном управлении ОАО «АСБ Беларусбанк», МФО 150801635, УНП 300977657, Витебский филиал РУП «Белтелеком»;
- подает заявление на участие в аукционе;
- заключает соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона;
- предоставляет копию платежного документа о перечислении задатка.
Помимо указанных документов:</

31 кастрычніка
2012 г.
№ 22 (294)

САМАКІРАВАННЕ НАШАГА ДВАРА

Уся «надзея» — на сябе

Таццяна ГРЫНКЕВІЧ

Да тых дамоў, што знаходзяцца ў падпарадкаванні мясцовага Камітэта тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання — КТГС «Надзея» — ад майго дома метраў трыста. Тры дзясяткі метраў, некалькі сотняў крокаў, а здаецца, што раптам апынуўся ў іншым вымярэнні. Начную цемру разганяюць магутныя асвятляльныя лямпы на сценах дамоў і спраўныя ліхтары.

Цешаць вока яркія арэлікаруселі, бабункі дыхаюць восенскім паветрам на свежафарбаваных лавачках, у церамках-альтанках дзесяцца набалелым маладыя матулі. Побач з імі — каласкі. Чыста і ўтульна. А таму нязвыкла. Прынамсі, для Баранавічаў. Быццам трапляеш на старонку часопіса, які рэкламуе паслугі па добраўпарадкаванні двароў...

Але на самой справе гэта не прыгожая карцінка з інтэрнэту, а сапраўднае жыццё. Проста кіруюць ім не нейкія дзяздыкі і цёткі з камунальных кантор, а тыя, хто пражывае ў гэтых дамах. Тыя, хто стварыў Камітэт самакіравання і шмат у чым даверыў яму павышэнне ўзроўню свайго дабрабыту.

У наступным годзе Камітэт

спайняецца 10 гадоў. Здаду сталіся гады упартай працы, перадае, як гаворыцца, планаў веліч. Кацярына Кухарчык, цяперашні старшыня КТГС, прадаіць мяне з міні-экскурсіей па дварах, з гонарам паказвае дасягненні, а заодно расказвае, як ствараўся камітэт і чым менавіта ён займаецца.

Усё было ўпершыню і нанова...

Можна сказаць, што падставай да стварэння камітэта паслужылі звычайныя... ліхтары. Дакладней, яго адсутнасці і доўгага перапіска з гэтай нагоды жыхароў аднаго з двароў па вуліцы Паркавай з камунальнымі службамі, выканкамам і Саветам дэпутатаў. Ліхтары ім, вядома, абячалі, але вось дакладных тэрмінаў устаноўкі ніхто не называў. На просьбы людзей адгукнуўся дэпутат гарадскога Савета Анатоль Банкевіч. Ён і параў жыхарам стварыць камітэт, зарэгістраваць яго як юрыдычную асобу, налісаць праект (і вельмі адчувальна ім у гэтым дапамог), атрымаць сродкі на асвятленне ад грамадаўцаў і дадаць на рэалізацыю гэтага праекта свае грошы. Ліхтары гэты асвятляе двор на Паркавай і сёння. А да першых чатырох дамоў КТГС «Надзея» з тых часоў далучылася яшчэ з пару дзясяткаў шматпавароўкаў — каля 4 тысяч жыхароў!

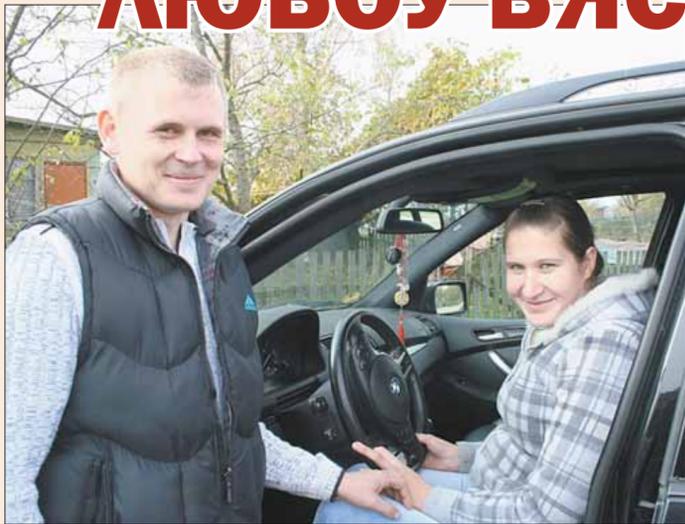
(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)



Кветнікам ганарыцца ўвесь дом.

МЯСЦОВЫ ЧАС

ЛЮБОЎ ВЯСКОВАЯ



Дом Сяргея Цяпіна — спалучэнне старадаўняй вясковай хаты і сучаснага ўраўнаважанага. Шыкоўныя дзверы з цёмна-карычневага дрэва і шкла, а на супраць — печка... На сцяне гасцёўні — тэлевізар з вільністым плоскім экранам, а праз акно можна назіраць чараду гусак у брудных лужынах. Гаспадары нічога незвычайнага ў гэтым не бачаць: у доме не завершаны рамонт, а гаспадарка і жывёлы ў вяскоўца заўсёды на першым месцы.

Сяргей, 30-гадовы вясковец, працуе зборшчыкам малака ў мясцовым агракамбінате «Светлы»: на самых ганаровых месцах у доме вясце граматны пераможцы спаборніцтва па зборы малака ў папярэднія гады. Але і сам ён трымае цэлы статак кароў.

Увогуле ў вёсцы Вудага шмат людзей імкнецца зарабіць грошы на ўласнай падсобнай гаспадарцы і прадказа малака дзяржаве. Калісьці сельская гаспадарка, якая рэфармавалася, вырашыла правесці рэарганізацыю на мясцовай ферме і распрадада жывёлы. Кароў набылі мясцовыя жыхары, і з тых часоў прыватны статак у вёсцы Вудага даволі значны. У адлегласці ад цэнтру гаспадаркі і выгядных працоўных прапаў, людзі самі знайшлі магчымасць зарабіць і сёння называюць малака сваімі «жывымі грашыма».

Каровы з тых часоў з'явіліся і ў Сяргея Цяпіна.

— Чатыры гады таму прыдбаў першую, — узгадвае малады мужчына. — Потым стала дзве, чатыры, восем... Спадбалася. Цяпер іх у мяне 23!

Паводле падлікаў, штотдзень падсобная гаспадарка Цяпіна дае 300-350 літраў малака. Усё гэта прыносіць неаблігі прыбытак: за літр малака цяпер плацяць больш за 2,5 тысячы рублёў, так што лічыцца самі. Праўда, гаспадар заўсёды кажа, што гэта не проста бізнес, але і любімая справа, што дае вялікае задавальненне.

Акрамя кароў, дастойны прыбытак працуюць мясцавыя сялянскія забяспечваюць 70 гусак, 40 качак, сотня кураў, індкі. Аднак з усёй гэтай гаспадаркай Сяргей даводзіць да нядаўняга часу спраўляцца аднаму. Ён, зайдросны жаніх, нібыта жартам скардзіўся гасцякам: «Не хочучы цяперашняй нявесты іці на такую гаспадарку, не вельмі імкнецца працаваць!» А хацелася простага чалавечага шчасця.

Але жывіць ідзе, і не так ужо шмат малака ўцякло, а сёння Сяргей прадстаўляе сваю спадарожніцу жыцця. Каханне ён знайшоў побач, у суседняй вёсцы: у клубе пазнаёміўся з 20-гадовай Любай. Маладыя людзі сталі сустракацца, а цяпер жывуць сям'ёй. Больш за тое, у хуткім часе кажуць нараджэння дзіцяці!

— У нас таксама была гаспадарка, так што я працы зусім не баюся, — сціпла сказала Люба.

— Мы падумаемся а 6 гадзіне раніцы, Люба дапамагае кароў даць, яна гаспадарыць па доме, — цярпліва расказвае Сяргей пра сямейны распарадак. — Астатняе я ўсё раблю сам, толькі пасвіць кароў наймаю людзей. Але мне нашмат лягчэй

Што трэба для шчасця сапраўднаму сялянину? Цёплы ўтульны дом? Свая гаспадарка і прыбытак ад яе? «Жонка і дзеці, а астатняе прыкладзецца!» — сцвярджае жыхар вёскі Вудага Чэрыкаўскага раёна Сяргей Цяпін.

цяпер, таму што ў хаце ёсць гаспадыня. І душэўна мне больш утульна.

Сяргей, які сам са шматдзетнай сям'ёй, вельмі хоча дзіцяці. У Цяпіных ёсць дастаткі, і гэта прыемна. Сям'я, акрамя вясковага дома, мае жыллё ў раённым цэнтры, а таксама два аўтамабілі, і за руль аднаго з іх, «БМВ Х5», вялікай мары любога «крутога» хлопца, спакойна садзіцца цяпер Люба. Ніякіх сумненняў: усё зароблена сваёй працай на ўласнай гаспадарцы. Аднак больш за матэрыяльны дабрабыт маладую жанчыну радуе душэўныя якасці яе мужчыны: — Ён вельмі спагадлівы, добры. І ніколі не абразіць...

Вяселле яшчэ не планавалі, але яно абавязкова будзе, запэўніваюць сяброў маладыя людзі. Хутчэй за ўсё — у раённым цэнтры Чэрыкаве, а потым хоцяцца паехаць у сапраўднае вясельнае падарожжа. Напрыклад, у Егіпет, мяркуе Сяргей. Хаця сам ён да гэтага часу яшчэ ні разу і не быў у адпачынку (казаў, што не хацелася). Але сям'я і дзеці абавязваюць.

...Восенскае сонца б'е ў вочы і пераахаджае ім пазіраваць для фота. Сяргей і Люба абсалютна не падобныя на архаічныя вобразы сельскіх працаўнікоў. Дыны, модная вопратка — гэтыя жыхары беларускай глыбіні нічым не адрозніваюцца ад сваіх равеннікаў у сталіцах. Ну, можа, толькі больш сціплыя? Маладыя людзі не любяць казаць пра сябе і свае пануцы, таму на пытанні адказаў сціпла, а то і проста маўчаць і ўсміхаюцца. Але гэтыя шчырыя і крыху сарамлівыя ад увагі ўсмішкі замяняюць усё словы.

— Цяпер у мяне ўсё нармальна — як і хацеў, — падводзіць Сяргей прамежкавыя жыццёвыя вынікі. — Я, праўда, мару яшчэ пра дачку. Што насамрэч мужчыне патрэбна для шчасця? Жонка ды дзеці. Астатняе прыкладзецца.

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара Чэрыкаўскага раёна.

ТЭМА ДНЯ

Святло ў рэжыме эканоміі

Для пачатку амаль што анекдот з жыцця. У адной вёсцы старшыня райвыканкама праводзіў вясельны прыём. Пайшла на прыём 79-гадовая пенсіянерка. Прасіла Марыя Іванаўна кіраўніка раёна, каб на іх вуліцы Сустрэчнай хоць адзін ліхтар павесілі. А то цёмна, асабліва ў глухую восень ці зіму. «З якога вы года?» — пацікавіўся старшыня ў наведвальніцы. І пачуўшы адказ, прадоўжыў: «О, і мая маці, ваша равенніца, таксама ў вёсцы жыве. Дык яна вечарам нікуды з хаты не выходзіць. Дык і вам не рэкамендуем». Можна было б ацаніць дасціпнасць чыноўніка, калі не ўлічваць, што ў той вёсцы і на той вуліцы ліхтары да гэтага часу няма.

А святло на вуліцы ў вёсцы патрэбна не менш, чым у горадзе. Аб тым, як асвятляюцца вуліцы населеных пунктаў, карэспандэнт «МС» пацікавілася ў кіраўнікоў сельсаветаў.

Юлія ПЛУЦЭНІК, старшыня Чарнянскага сельскага Савета дэпутатаў Маладзечанскага раёна: — Каб асвятляць вёску ў цёмную пару года, мы эканомілі сродкі на электраэнергію летам. І ліхтары не гарэлі. Пазалезь, калі ўпершыню вырашылі эканоміць на летнім асвятленні, а потым і летась, некаторыя абураліся. Давялося зноў і зноў гаварыць, тлумачыць, што сродкі абмежаваныя. І калі летам «выпалілі» ліміт, можам застацца без святла ў студзень альбо лютым. Здаецца, усе зразумелі — больш скаргаў і нараканняў у сельсавет не наступае.

Наш раён датацыйны, і бюджэт, на жаль, не можа дазволіць сабе выдзеліць столькі грошай, колькі б хапіла на асвятленне вуліц круглы год. Таму эканомію, як можам. У вялікіх населеных пунктах — Чарняны, Даралеўчыцы — ліхтары ўвечары ўжо запальваюцца, у астатніх святло будзе з 1 лістапада. Рэжым асвятлення выбраны такі: ліхтары ўключае светлавое рэле з наступленнем зацемкаў. Праграма ўстаноўлена так, што большасць лямпаў адключаецца ў гадзіну ночы і запальваецца зноў у 5.30. Ну а на дзень іх зноў жа выключае светлавое рэле.

Гэта жорстка эканомія дае магчымасць асвятляць усё вёскі сельсавета, а іх у нас паўтары дзясяткі. Напрыклад, у вёсцы Субаты жывуць два чалавекі. Але ліхтар там ёсць. У Старым Двары, дзе зарэгістравана тры жыхары, нядаўна давялося ліхтар перанесці ў іншае месца. Проста стары чалавек прасіў, каб святло было побач з яго домам, а дагэтуль яго размяшчалася наводдал. Ну і пайшлі насустрач пенсіянеру, перанеслі ліхтар.

Ёсць пэўная праблема ў тым, што грошы сельсавету выдзяляюцца толькі на электраэнергію. А за лямпачкі, за выключнік мадэраваў рамонты брыгады трэба плаціць... з гэтых жа грошай. Апошняе азначае, што эканоміць неабходна яшчэ больш. Таму стараемся набываць толькі энергазберагальныя лямпачкі і лічыць літаральна кожную капейку. Але ж у цэмеры не жывём. У Чарнянах, напрыклад, 12 вуліц і кожная асвятляецца.

Аляксандр СОЦ, старшыня Чучавіцкага сельскага Савета дэпутатаў Лунінецкага раёна:

— Ва ўсіх вёсках нашага сельсавета святло гарыць з 1 верасня. Мы закупілі тымеры на ўсе ліхтары, таму праграма ўстаноўлена такая: з прыцемаў да 23 гадзін і з 5.30 да 7 раніцы. Толькі ў маленчкіх населеных пунктах, дзе ўсяго два-тры ліхтары, святло гарыць усю ноч. Там лямпачкі падбіраем з мінімальным спажываннем энергіі.

Наш сельсавет даволі аддалены ад райцэнтра, да Лунінца — 47 кіламетраў. Добра, што два супрацоўнікі раённых электрасетак жывуць на нашай тэрыторыі, тут працуюць і абслугоўваюць электрычную гаспадарку. Так, у вёсцы Вялікі Чучавіч жыве 2119 чалавек, у Мальных Чучавічах — амаль 600 чалавек. Аднак патрэбна вялікая сетка асвятлення. Нават у невялікай па нашых мерках вёсцы Баравікі (205 жыхароў) устаноўлена 10 ліхтароў.

Вядома, захоўваем строгі рэжым эканоміі. Але сродку ўсё роўна не хапае. І параўнаўшыся з дэпутатамі нашага Савета, мы перакінлі з бюджэтнага артыкула на добраўпарадкаванне 15 мільёнаў на асвятленне. Інакш выдзеленыя сродкі проста не хапіла б. А які санс добраўпарадкавання, калі людзі вечарам альбо раніцай на працу дабіраліся б у цэмеры?

Сяргей МЕЛЬНІК, старшыня Пышчэўскага сельскага Савета дэпутатаў Іванаўскага раёна:

— Святло ў вёсцы павінна быць у цёмны час сутак — гэта мая цвёрдая пазіцыя. Калі нават у маленчкіх населеных пунктах у цэмеры гарыць ліхтар — значыць, там ёсць жыццё. І мы розным чынам эканомілі, шукалі аптымальныя варыянты. Не абыйшлося і без казусаў. Напрыклад, у адным годзе эканомілі пэўную суму на асвятленні, а налетам нам выдзелілі грошай роўна на гэтую суму менш. Але ў рэшце рэшт мы знайшлі паразуменне з раённымі службамі, і цяпер сельсавету выдзяляецца столькі, колькі трэба заплаціць за кілаваты ў аптымальным рэжыме асвятлення вёскаў. А той самы аптымальны рэжым выбраны з улікам шэрагу фактараў.

Так, за апошнюю пяцігодку мы памяншалі лініі вулічнага асвятлення на новыя, паставілі сучасныя эканамічныя ліхтары. Іх у пяці населеных пунктах сельсавета гарыць у цёмны час сутак 150 штук. І гэтага якраз хапае.

З пачатку мая да канца жніўня вулічнае святло мы не запальваем за выключэннем двух ліхтароў, якія ўключаюцца на цэнтральнай вуліцы аграгарадка Пышчэва. На ліхтарях устаноўлены аўтаматычны рэжым, які запальваецца ў 19 гадзін і гарыць да 12 ночы. У вёсках, дзе ёсць фермы, святло загараецца ў 5 гадзін раніцы (у іншых — у 6) і гарыць да 7 гадзін.

Вячаслаў ШКУТ, старшыня Люсінскага сельскага Савета дэпутатаў Ганцавіцкага раёна:

— Яшчэ не ўяліжыце ўражанні ад свята з нагоды 130-годдзя з дня нараджэння Якуба Коласа, якое прайшло крыху больш за тыдзень таму ў Люсіне. Усе ведуюць з твораў нашага класіка, што менавіта сюды прыехаў працаваць малады выпускнік настаўніцкай семінарыі Кастусь Міцкевіч. На гаюльняшчой, дзе калісьці стаяла маленькая вяскова школа, зараз устаноўлены мемарыяльны знак. Люсінецкі ганарачка сваёй гісторыяй і асабліва той яе старонкай, што звязана з імем вялікага песняра нашага слова. Мы рады, што на свята да нас прыязджаў сын паэта Міхась Канстанцінавіч з сям'ёй. Свята атрымалася шчырным, добрым, поўным пазэі і музыкі. І хоць асноўныя мерапрыемствы скончыліся каля 17 гадзін вечара, многа было ахвотных пагуляць па вуліцы і пазней.

Так што ўявіць сабе, што ў Люсіне ў гэты дзень не ўключыліся б ліхтары, проста немагчыма. Сорам быў бы ў першую чаргу перад памяццю паэта. У той вечар вяртаўся гарэла крыху даўжэй, чым звычайна.

А ў іншыя дні, як толькі пачынае цямяць, ліхтары ўключае светлавое рэле. Святло гарыць да 12 ночы на цэнтральных вуліцах, і да 10 гадзін вечара — на астатніх. Раніцай мы пакуль не ўключаем асвятленне, але ў лістападзе, калі дзецім у школу іці стана цёмна, ліхтары будуць святчыць з 7 да 8.30 раніцы.

У склад нашага сельсавета ўваходзіць тры населеныя пункты: Люсіна, Полян, Макава. З усімі жыхарамі праведзены гутаркі, растлумачальная работа. Людзі разумеюць, што сродкі абмежаваны, таму і выбраны вельмі рацыянальны варыянты асвятлення.

Аляксандр МАРТЫСЕВІЧ, старшыня Спорыўскага сельскага Савета дэпутатаў Бярозаўскага раёна:

— Мы ўключаем святло на вуліцах з 1 верасня ўсе апошнія гады. Ліхтары гарыць, як і ў іншых, раніцай і вечарам. Добра было б, каб лініі вясковага асвятлення спецыялісты электрасетак абслугоўвалі цэнтралізавана. А то лямпачкі перагараюць і пакуль закупілі патрэбныя, пакуль спецыяліст прыедзе па выкліку, памяняе — людзі вымушаны цяпер жыць няўзручна.

Ёсць яшчэ адна праблема, якую не можам вырашыць. У цэнтральнай частцы Спорава, побач з Домам культуры, дзе актыўна адпавядае моладзь, наспела патрэба ўстанавіць яшчэ хаця б тры ліхтары. Мы знайшлі тры сплывы, якія былі ў карыстанні, але могуць яшчэ служыць доўга. Раённым электрасеткі выставілі рахунак за іх установак — 1,7 міль рублёў. Сума прымальная для сельсавета. Толькі заплаціць грошы мы не можам, бо гэта будзе азначаць, што сельсавет займаецца будаўніцтвам ліній электраперадач, на што ён не мае права. (У нас ёсць права толькі яе абслугоўваць.) Значыць, мы павінны шукаць падрачкі, заключаць новыя дагаворы, што пацігне падаржанне работы ў разы, зойме шмат часу, а вынік атрымаецца той самы — паставяць тры сплывы. Куды я яны з'яўтаўся па гэтым пытанні, разумення пакуль не знайшоў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

ФОРС-МАЖОР

ФЕРМЕРЫ ЧАКАЮЦЬ ПАДТРЫМКУ

Каровы ў старой канюшні: часова ці назаўжды?

У сёлетнім сакавіку на прыёме ў губернатара Мінскай вобласці Барыса Батуры павыла Алена Грамовіч з вёскі Чэрнева Маладзечанскага раёна. Звярнуцца да кіраўніка вобласці яе прымусіла патрэба. Справа ў тым, што разам з мужам Дзмітрыем Мікалаевічам яны трымаюць міні-ферму. Аднак усё ўпярэца ў далейшае развіццё вытворчасці. Статак з кожным годам павялічваецца. А вось утрымліваць яго ўсё складаней, паколькі фермеры арандуецца ў ААТ «Селеўчы» памышанне старой канюшні і маюць патрэбу ў новым кароўніку. Губернатар даў даручэнне старшыні Маладзечанскага райвыканкама Федара Дамаценку выдзеліць фермерам пад будаўніцтва зямлю і паабяцаў разгледзець пытанне з бесспрацэнтнай інвестыцыйнай пазыкай.

З таго часу прайшло паўгода. Каб даведацца, як ідуць справы ў сялянскай фермерскай гаспадарцы (СФГ), кіруюць у Чэрнева.

— Зямлі ёй нас забяспечылі, а пазыкі мы не атрымлівалі. І нават адказаў аб выдзеленні сродкаў няма да сённяшняга дня. Мы ўжо сабралі пакет дакументаў, падрыхтавалі пад будаўніцтва пляцоўку і заказалі праект, — распавядае гаспадыня.

Яна ў сапраўднім адчаі. На парозе зіма, а частка жывёлы застаецца на вуліцы. Здаць на мясакамбінат — рука не падмаецца. Ужо і кіраўнікі некаторых сельгаспрадпрыемстваў цікавацца: калі фермеры будуць распрадаваць свой статак? Купіць такіх рагуль знойдзецца шмат ахвотных: усе яны як на падбор, дагледжаныя, чыстыя. Штотгод кожная дае ў сярэднім 8 тысяч літраў малака. Але больш за ўсё шкада часу, высілкаў, працы, што ўкладзены ў справу, якую сям'я пачынала з нуля. Гаспадарка вядзе свой адлік з лютга 2009 года, калі Дзмітрый і Алена купілі 20 цуляшчў сельскагаспадарчым кааператыве «Селеўчы», 6 кароў — у мясцовага насельніцтва, а таксама 2-х племянных бычкоў пароды «Лімузін» і «Шаром».

— Спачатку мы з мужам хацелі разводзіць мясную жывёлу на «мармуровую» ялавічыну. Але пралічыўшы ўсе эканамічныя пазіцыі, зразумелі, што больш перспектывым будзе вытворчасць малака. На той час мы не мелі адпаведнага вопыту вядзення сельскай гаспадаркі, не разбіраліся ў юрыдычных нюансах. Таму звярнуліся ў райвыканкам, каб там растлумачылі, у чым розніца паміж сялянскай фермерскай гаспадаркай і ўласнай падсобнай гаспадаркай. Нас напалохалі: маўляў, каб стаць фермерам, патрэбны вялікія грошы. Акрамя таго, будзе шмат і іншых праблем — праўда, не сказалі, якіх. А вось уласныя падсобныя гаспадаркі цяпер вельмі падтрымліваюцца дзяржавай... Дзякуй былому першаму намесніку старшыні Мінскага абласнога выканкама камітэта Валерыю Мікалаевічу Іванову, да якога трапіла на прыём. Вysłухаўшы мяне, ён растлумачыў: каб гаспадарка жыла і развівалася, патрэбна зямля. А стаўшы фермерамі, мы маем права яе атрымаць у той колькасці, якая патрабуецца. Акрамя таго, ёсць шмат дзяржпраграм для падтрымкі фермерскіх гаспадарак. На развіццё ён пажадаў: «Дзейнічайце! Калі хочаце працаваць, мы толькі «за» і ўспялкі будзе вам дапамагаць». У лістападзе 2010 года мы зарэгістраваліся як сялянская фермерская гаспадарка, — распавядае мая субяседніца.

— Тым не менш, зямлі не атрымалі, хоць на вуліцы стаяла восень 2011-га. Шасць месяцаў працягвалася перапіска па гэтым пытанні з мясцовымі ўладамі. Давялося зноў звяртацца да Валерыя Мікалаевіча, які на той час займаў пасаду віцэ-прэм'ера. Ён патэлефанаваў у Камітэт па сельскай гаспадарцы аблвыканкама і Маладзечанскі райвыканкам, папрасіў спецыялістаў выехаць на месца. Так дзякуючы яго дапамозе мы атрымалі 50 гектараў зямлі. Прыезджыя аглядзелі таксама кароўнік і сказалі, што памышанне цеснаватае для нашых рагуль (іх тады было 36). А калі даведліся, што ў нас у двары стаяць яшчэ 22 нецэлы, то заўважылі, што нам трэба патрэбі пад ільготнае Kredyтаванне на будаўніцтва МТФ. Пасля гэтага я накіравалася ў Камітэт па сельскай гаспадарцы і харчаванні, дзе ўзяла пакет неабходных дакументаў. Але там мяне «сапалілі»: маўляў, паспееце, праграма дзейнічае да 2015 года. Пра тое, што новая ферма патрэбна ўжо цяпер, ніхто слухаць не хацеў. І я звярнулася да губернатара...

ці новы будынак — танней абыдзецца. Інвестыцыйны праект прайшоў экспертызу. Камітэт па сельскай гаспадарцы і харчаванні Мінскага аблвыканкама лічыць, што будаўніцтва МТФ на 70 гадоў дойнага статака з'яўляецца вельмі важным для развіцця прадпрыемства: практычна рашэнні ўлічваюць сучасныя падыходы ўтрымання кароў і атрымання малака высокай якасці. Рэалізацыя праекта з'яўляецца актуальнай яшчэ і таму, што адпавядае праграмным мэтаз на развіццё вёскі. Гэта дазволіць палепшыць фінансавыя паказчыкі гаспадаркі, павялічыць аб'ёмы вытворчасці і рэалізацыі прадукцыі, расшырыць рынкі збыту. А гэта значыць, большыя даходы будзе атрымліваць і дзяржава.

Тым часам з Мінаблвыканкама прайшоў адказ за подпісам першага намесніка старшыні Аляксандра Замхыцкага. У ім паведамляецца, што праведзена абследаванне будаўнічых канструкцый будынка. Па яго выніках асноўныя з іх — у добрым або здавальняючым тэхнічным стане. У бліжэйшы час плануецца ацэнка памышкання і афармленне дакументаў на права ўласнасці, паведамае ён. Пасля гэтага заўніць будзе прапанавана... выкупіць яго ў сельгас-

У будынку канюшні і раней з цяжкасцю змяшчаліся 36 дойнаў кароў, а зараз іх ужо 48! Да канца года ацеляцца яшчэ 10. А ў цэлым сёння на ферме 96 гадоў буіной рагатай жывёлы. Куды яе ставіць? Гаспадары вельмі разлічвалі на новы кароўнік.

Старая будыніна выглядае непрэзентабельна як звонку, так і ўнутры, здаецца, што дах, які падпірае старыя ступы, вось-вось абрынецца. Акрамя ўсёго, стаіць яна амаль на самым краі глыбокага пясчанага кар'ера. На мой погляд, мэтазгоднай разбурыць гэтую канюшню і ўзвесці новы кароўнік.

Зараз яны ўзводзяць за ўласныя сродкі лёгкае збудаванне, каб размясціць там цялят. Але гэта часовы выхад са становішча. А што далей? Пакуль фермеры ў развагах: закрываць прадпрыемства ці спадзяваюцца на станоўчае вырашэнне пытання?

Зараз яны ўзводзяць за ўласныя сродкі лёгкае збудаванне, каб размясціць там цялят. Але гэта часовы выхад са становішча. А што далей? Пакуль фермеры ў развагах: закрываць прадпрыемства ці спадзяваюцца на станоўчае вырашэнне пытання?

Зараз яны ўзводзяць за ўласныя сродкі лёгкае збудаванне, каб размясціць там цялят. Але гэта часовы выхад са становішча. А што далей? Пакуль фермеры ў развагах: закрываць прадпрыемства ці спадзяваюцца на станоўчае вырашэнне пытання?

арганізацыі. Усё вярнулася «на кругі своя»... — Калі б мы ведалі пра гэта, то даўно б рабілі нейкія захады, каб уратаваць жывёлы. Пайшлі б з шапкай па сваяках ды знаёмых. Напэўна, з улікам нават сваіх зберажэнняў, патрэбную для новага будаўніцтва суму не сабралі б. Але ўсё ж... — хвалюцца Дзмітрый Грамовіч.

Зараз ён узводзіць за ўласныя сродкі лёгкае збудаванне, каб размясціць там цялят. Але гэта часовы выхад са становішча. А што далей? Пакуль фермеры ў развагах: закрываць прадпрыемства ці спадзяваюцца на станоўчае вырашэнне пытання? З'яўляюцца і думкі пераехаць у Расію. Толькі каму ад гэтага стане лепш? Раёну, вобласці, людзям, якія працуюць на ферме? І, зрэшты, надзяцца на заробляюць — ад 3 да 4 мільёнаў рублёў. Не лішне дадаць, што з кожным годам надой ў гаспадарцы павялічваюцца. Для параўнання: у 2010 годзе фермеры здалі дзяржаве 73 тоны малака, летась — 145 тон, а сёлета плануецца давесці гэты паказ

ДЫРЭКТЫВА № 2

ЗВЯРТАЙЦЕСЯ — ВАС ПАЧУЮЦЬ



Скаргі грамадзян павінны разглядацца не ў цішы чыноўніцкіх кабінетаў

За дзевяць месяцаў гэтага года ў Мінскі аблвыканкам паступіла 4608 зваротаў грамадзян — на 22 працэнты больш, чым за адпаведны мінулага года...

У параўнанні з папярэднім годам некалькі змянілася тэматыка скаргаў і заяў. На перае месца выйшлі тэмы, што датычацца жыллёвай гаспадаркі...

У прыватнасці, толькі па пытаннях будаўніцтва жыллёвых кааператываў (ЖБК) зарэгістравана 438 зваротаў, што на 195 (80%) больш, чым за дзевяць месяцаў мінулага года...

Вырашаць пытанні грамадзян трэба не ў цішы кабінетаў, а з улікам рэальнай сітуацыі, даступна, аператыўна. Хапае ашчы фармалізму, непавагі да людзей, аблыкавасці да іх патрэб...

Робатай камунальнай і дарожнай гаспадарак незадаволены 29 працэнтаў адраस्ताў. Грамадзяне скардзьяцца на якасць рамонтна і ўтрыманне дарог. Затое на 6% зменшылася колькасць заяў і скаргаў па пытаннях землекарыстання...

Толькі пры ўмяшанні прадстаўнікоў аблвыканкама. У асобных выпадках асабліва ярскава працягваюцца бюракратычная валакіта ў рэгіёнах. У 1997 годзе да дома жыхаркі Барысаўскага раёна правялі водаправод, але карысталася жанчына ім толькі месяц...

У ліпені на прыёме ў Бараўлянах жыхары вёскі Каралёў Стан паскардзіліся Барысу Батуры на дрэнны пах з сьняжанай ямы мясцовага сельгаспрадпрыемства. На запыт Мінскага райвыканкама накіраваў звычайную адліску: маўляў, нарматываў адлегласці па размяшчэнні сьняжных ям не існуе...

У 1997 года працягваецца бессэнсоўная пераліпка з чыноўнікамі грамадзянкі Раманавай. Кожны год яны абяцваюць правесці капітальны рамонт дома №5 на вуліцы Кальчовай аграгарадка Ждановічы. У чарговы раз ёй дадзены адказ, што работы будучы выкананы ў 2013-м, але без цэплавой мадэрнізацыі...

Вырашаць пытанні грамадзян трэба не ў цішы кабінетаў, а з улікам рэальнай сітуацыі, даступна, аператыўна. Хапае ашчы фармалізму, непавагі да людзей, аблыкавасці да іх патрэб, — адзначыў падчас пасяджэння першы намеснік старшыні Міноблвыканкама Аляксандр Замжыцкі...

Два гады не маглі дапамагчы жанчыне з Чэрвеня, у якой сын загінуў у Афганістане, а муж — інвалід. Прасіла яна памяншаць кватэру на доме. Здавалася б, праблема невырашальна юрыдычна. Але няма бязвыпадковых сітуацый. З гэтым пытаннем звярнулася да кіраўніка дзяржавы, які прыняў рашэнне на карысць заяўніцы...

Тэма аб іх рашэнне немагчыма. Пытанне вырашаецца стаючыма

З Маладзечна паскардзіліся дачнікі, што бабы пабудавалі запаруды на рацэ, у выніку чаго вада падтоплівае ўчасткі. Толькі на чввёрты раз быў атрыман адказ з Маладзечанскага райвыканкама. Маўляў, разумеем, што праблема існуе, таму напісалі пісьмо ў таварыства паляўнічых і рыбалоўцаў, дзе будзе разгледжана пытанне аб змяншэнні колькасці баброў...

Цэлы шквал зваротаў ідзе з Мінскага раёна. Зразумела, што на яго тэрыторыі працявае шмат мінчан, дачнікаў. І тым не менш трэба вельмі сур'ёзна наладжваць работу са зваротамі. Часта адтуль прыходзяць адпскі з памылкамі. Ствараецца ўражанне, што кіраўнік раёна, падпісваючы адказы, іх проста не чытаў...

Пра больш уважлівае стаўленне да разгляду зваротаў грамадзян менавіта на месцах, у рэгіёнах, нагадаў начальнік галоўнага ўпраўлення па рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб Адміністрацыі Прэзідэнта Станіслаў Бука. Па словах Станіслава Іосіфаўчы, у Адміністрацыю Прэзідэнта за 9 месяцаў сёлета паступіла 19,5 тыс. зваротаў з усіх рэгіёнаў Беларусі, што на 6 працэнтаў менш, чым у адпаведны перыядзе летась. У прыватнасці, з Мінскай вобласці прыйшло 2640 пісем (у параўнанні з мінулым годам іх колькасць зменшылася на 7,7 працэнта). Разам з тым, такая сітуацыя пакуль не задавальняе, бо 70% пытаньняў датычацца кампетэнцыі мясцовых органаў улады...

Станіслаў Бука засяродзіў увагу прысутных на такім аспекце работы са зваротамі грамадзян, як асабісты прыёмны. Звычайна асноўную нагрукку тут бяруць на сябе старшыні райвыканкамаў. Але, як адзначыў Станіслаў Іосіфаўчы, гэта няправільна. Не трэба падмяняць намеснікаў. Яны, як спецыялісты, вядуць працу па адпаведных напрамках і добра разбіраюцца ў іх сутнасці. Старшыня Салігорскага раёна, напрыклад, правёў 17 прыёмнаў, якія наведваў 261 чалавек. А яго намеснікі на 85 прыёмах выслухалі ўсяго 92 грамадзян. Значна знізілася колькасць прыёмнаў у Лагойскай, Маладзечанскай, Старадарожскай раёнах. У Мядзельскім праведзена 9 прыёмнаў, куды прыйшло ўсяго 8 чалавек. На думку прадстаўніцы Адміністрацыі Прэзідэнта, гэта сведчыць аб тым, што яны дрэнна падрыхтаваны і неэфэктывыя. Распаўсюджана яшчэ і практыка, калі звароты грамадзян разгледжваюцца без удзелу іх саміх, што прыводзіць да няягоўнага і часам неэфэктывага рашэння.

Тэма аб іх рашэнне немагчыма. Пытанне вырашаецца стаючыма

Уся «надзея» — на сябе

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС.»)

Вядома, не ўсе верылі ў поспех гэтага пачынення. Тым больш, у Беларусі «Надзея» пакуля так і застаецца першым і адзіным камітэтам, які атрымаў статус юрыдычнай асобы, а разам з ім права фарміраваць на ўласным рахунку фонд, які дапамагае вырашаць многія надзённыя праблемы грамадзян.

Рэальная дапамога, рэальныя справы

— Усякае нам кажуць, — шчыра гаворыць Кацярына Кухарчык. — У нас жа як прывыклі: дастань ды пакаладзі, прыйдзі і ўсё зрабі, а я паназіраю... Часам нас не разумеець, лічаць ашуканкамі, якія вырашылі нажыцца на чужых грошах. Часам адкрыта здзіўляюцца: маўляў, навошта вам усё гэтыя клопаты патрэбны? Але калі людзі бачаць, як у іх двары з'яўляюцца новыя літары або агароджы для смеццевых кантэйнераў, калі яны ўласналучна майструюць і фарбуюць новыя лаўкі, усталяваюць горкі і арэлі, разбіваюць клумбы з дзіўнымі кветкамі, калі побач з імі з задавальненнем добраўпарадкоўваюць двор іх уласных дзеці, то назаўсёды застаюцца заўзятымі абаронцамі і прыхільнікамі нашага камітэта.

Дамы, якія ўваходзяць у КТС, іх двары і пад'езды цешаць вока чысцінёй і парадкам. У КТС двары смеццевыя кантэйнеры схаваны бетоннай сценкай, у іншых — выдатна дзіцячая пляцоўка. Не проста «горка» і небяспечныя для жыцця арэлі, а сапраўдны забавляльна-спартыўны гарадок для малых. Вось зручныя лаўкі са столікам, якія ацанілі не ўсюдышнія аматары алкаголю, а мясцовыя бабункі. Падыходжу да іх з фотаапаратам, а яны пачынаюць сарамліва хаваць ад мяне карты.

— Чога ж вы саромеецеся? — здзіўлюся. — Нармальна настольна гульня, якая развівае памяць і ўвагу, а значыць, у нейкай меры спрыяе здароўю сасуду і мозга... А вы яшчэ і на свежым паветры гуляеце!

— І праўда! — згаджаюцца хорам. — А камітэтыкам нашым — дзякуй! Такія добрыя лаўкі ў нас з'явіліся, зручныя!

Дарэчы, асноўнае прызначэнне «Надзеі» — зусім не ва ўстаноўцы ліхтары і лавак. 10 членаў праўлення камітэта ўсе двары добраўпарадкаваць не могуць, ды і не павінны. А вось дапамагчы з будматэрыяламі, з арганізацыяй працы, з пошукам сродкаў — заўсёды, калі ласка.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца толькі добраўпарадкаваннем двароў. Есць у нас клуб для пахільных людзей, дапамагаем мы і малазабеспечаным і шматдзетным сем'ям, якія працягваюць на нашай тэрыторыі, арганізуем розныя спортыўныя дзеі для дзяцей. Дзякуй суседняй школе, якая з радасцю дае для гэтага сваю спартыўную залу.

— Мы вучым людзей быць ініцыятыўнымі, самім адказваць за сваё жыццё, за яго якасць, — тлумачыць мне Галіна Палойка, актыўны член камітэта і былы старшыня жыллёвага кааператыва. Праблемы жыхароў свайго дома яна ведае не па чутках: дзесць гадоў дапамагала іх вырашаць. — Дарэчы, не трэба думаць, што КТС займаецца то

■ Май на ўвазе

ЯК ПАЗБЕГНУЦЬ НЕПРЫЕМНАСЦЯЎ АД ЗАМЕЖНЫХ КАНКУРЭНТАЎ?

Асацыяцыя абароны і аховы фірменных найменняў і таварных знакаў «Белбрэнд» выдала кнігу «Абарона брэндаў беларускіх вытворцаў»

Яна падрыхтавана па матэрыялах міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Абарона брэндаў беларускіх вытворцаў на знешніх рынках: актуальныя праблемы і шляхі вырашэння». Яе правядзенне тады падтрымалі Міністэрства эканомікі і Дзяржкамітэт па навуцы і тэхналогіях. Бо тема абароны айчынных брэндаў сёння даволі злобавідная. Аўтары кнігі на канкрэтных прыкладах разглядаюць актуальныя пытанні, звязаныя з нядабрасумленнай канкурэнцыяй замежных вытворцаў аналагічнай прадукцыі, несанкцыянаваным выкарыстаннем таварных знакаў пад маркай «Зроблена ў Беларусі», аховай правоў уласнасці. Чытач таксама даведзецца аб сучасных тэндэнцыях на рынку кантрафактнай прадукцыі ва ўмовах Мытнага саюза і ў Расіі пасля яе ўступлення ў Сусветную гандлёвую арганізацыю.

Кніга ўявіла асабліва цікавае для маркетологаў, заканадаўцаў, прадстаўнікоў мытных і судовых органаў, патэнтных службаў, эканамічных ведамстваў, праваўладальнікаў гандлёвых марак, дзяржаўных служачых. Гэта выданне будзе карысным таксама і для спецыялістаў у галіне аховы і абароны аб'ектаў інтэлектуальнай уласнасці — а менавіта таварных знакаў і знакаў абслугоўвання, фірменных найменняў (брэндаў).

Кніга — першая сур'ёзная спроба ў Беларусі сістэмна прадставіць тэму, зірнуць на яе з пазіцыі нацыянальных інтарэсаў, з пункту погляду наладжвання партнёрства дзяржавы і бізнесу. Асацыяцыя «Белбрэнд» разлічвае, што гэтае выданне стане пэўным унёскам у расоўванне тавараў беларускіх вытворцаў на замежных рынках, павышэнне дэзлавой актыўнасці айчыннага бізнесу, ва ўмацаванні іміджу Беларусі.

Пётр МЛЫНАУ.

■ Цэны

ГАЗ ДЛЯ АЎТАМАБІЛЯЎ ПАДАРАЖЭЎ НА 19,3%

331 кастрычніка рознічная цана на прыродны газ (метан) кампрэміраваны, які выкарыстоўваецца для запраўкі аўтатранспартных сродкаў, вырасла на 19,3% — гэта замацавана ў пастанове Міністэрства эканомікі ад 25 кастрычніка 2012 года.

Такое рашэнне, як адзначаюць у міністэрстве, прынята з улікам прапановы ААТ «Белтрансгаз» і выклікана «неабходнасцю выключыць дыспарытэт цен на матэрыялы паліва для запраўкі аўтатранспарту». Такім чынам, новая рознічная цана на сціснуты прыродны газ для запраўкі транспартных сродкаў, які рэалізуюцца на аўтагаспадарчых кампрэсарных станцыях, складе 2,9 тысячы рублёў за кубічны метр. У Мінэканомікі таксама падкрэслілі, што гэтая пастанова не тычыцца звадкаванага газу, які прадаецца на аўтагаспадарчых станцыях.

Павел БЕРАСНЕЎ.

■ Здарэнне

ТУЗАЎ ДЗВЯРНЫЯ РУЧКІ НА ЎДАЧУ...

Аператыўнікі Першамайскага РУУС сталіцы затрымалі 22-гадовага жыхара Бреста, які спецыялізаваўся на кватэрных крадзяжах. Як расказала прэс-ад'ёрка РУУС Волга Куццо, хлопеч, прыхаўшы ў сталіцу, патрапіў у дом па вуліцы Макаёнка. А там, падняўшыся на дзвярці паверх, пайшоў назад, на шляху па чарзе тузаючы дзвярныя ручкі. На шостым паверсе маладзёны пашчасліва: дзверы былі адчыненыя. У вітальні зламанымі ўбачыў жаночую сумачку, з якой паспрабаваў украсці грошы. Але ў гэты момант з'явілася гаспадыня, якая, убачыўшы нязванага госьця, узяла крык. Той паспрабаваў збегчы, аднак быў затрыманы суз'яцям жанчыны. Зараз «дамушнік» знаходзіцца ў ізалятары часовага ўтрымання.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Зваротная сувязь

НА ПРЫЁМ ДА ПРАКУРОРА



Пытанне будзе ўзята на кантроль.

Яшчэ адзін візіцёр расказаў, што ў пазамінулым годзе ён быў неправамерна затрыманы работнікамі міліцыі і пабіты. Па гэтым факце праводзілася праверка пракуратурай Першамайскага раёна. Факты зламанага прычынення цялесных пашкоджанняў не пацвердзіліся. Толькі выявіліся факты нетактоўных паводзін двух міліцыянераў пры затрыманні. Да старшага і маладошага сяржантаў прымянілі меры матэрыяльнага ўздзеяння. Але такім пакараннем грамадзянін не задаволены, бо ёсць дакументальнае пацвярджэнне пабоў, ды і на адваката патраціўся. Таму патрабуе больш жорсткага пакарання ў дачыненні да міліцыянераў...

Вельмі дзіўную гісторыю расказала Волга Мікалаеўна Мартынава. Напэўна, «прыгожы» нумар яе прэстыжнага аўта (а менавіта 0007... — Аўт.) выклікаў «нездаровую рэакцыю» з боку супрацоўніка ДАІ. Спынялі без прычыны. Яна была прыцягнута да адміністрацыйнай адказнасці за тое, што быццам бы кіравала машынай, не карыстаючыся рэменем бяспекі. Судом Першамайскага раёна Віцебска пастанова аб накладанні штрафу неаднаразова адмянялася... Генеральны пракурор, у прынцыпе, згодны з грамадзянкай, што такім чынам можна каго хочаш аштрафаваць.

Вельмі нечаканым быў зварот жыхара Віцебска, які расказаў, што ў сувязі з правядзеннем рамонтнага фасада жылля шматкватэрнага дома на праспекце Чарняхоўскага, дзе ён жыве, прыйдзеца нанавя за свае грошы рабіць рамонт у кватэры. З-за таго, што ў ёй трэба ўстанавіць спецыяльныя дэталі для правядзення рамонтнага фасада дома, трэба будзе спачатку здымаць, а потым зноў усталяваць столь. За грошы гаспадары Ігар Алксеевіч просіць, каб паўпільвалі на камунальных; няхай які кампенсуець выдаткі на новую падвеску столі...

Генеральны пракурор даў дарэчыце разабрацца і, па магчымасці, дапамагчы.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

■ Ёсць пытанне

Ці адбудзецца рэканструкцыя Хатыні?

На нарадзе беларускай дыяспары, якая прайшла ў пасольстве Беларусі ў Расіі, Мікалай УКРАЇНЕЦ, кіраўнік Распубліканскай грамадскай арганізацыі Таварыства беларускай культуры ва Удмурцкай Рэспубліцы «Бацькаўшчына», запрасіў землякоў далучыцца да акцыі па зборы грошай на рэканструкцыю Хатыні. Але ці сапраўды ў Беларусі плануець рэканструяваць знамя мемарыяльнага комплексу? З гэтым пытаннем «Звязда» звярнулася да дырэктара Дзяржаўнага мемарыяльнага комплексу «Хатынь» Артура ЗЕЛЬСКАГА.

— Масштабнай рэканструкцыі пакуль у планах няма, — запэўніў Артур Зельскі. — Апошні раз работы пасля рэстаўрацыі Дзяржаўнага мемарыяльнага комплексу «Хатынь» праводзіліся ў 2004 годзе, да 60-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Пры гэтым ідэя і воплік комплексу былі цалкам захаваны. І

гэта правільна, бо відазмяняць Хатынь няма ніякай патрэбы. Ды і каб гэта зрабіць, трэба атрымаць дазвол архітэктараў. Мемарыяльны комплекс пабудаваны ў 1969 годзе, яму 43 гады. Зразумела, пад уплывам сіл прыроды, хочаш ці не хочаш, разбураюцца бетонныя элементы мемарыяла, гранітныя і мармуровыя пакрыцці. Таму штогод абязькожа праводзіцца бягучы рамонт пэўных частак комплексу. Сёлета, у прыватнасці, рамонтавалі могілкі, філіял Хатыні — мемарыяльны комплекс «Курган Славы», праводзілі капітальны рамонт водаправоднай сеткі. Тыя ж сродкі, якія з'яўляюцца Беларусі Расіі, маглі б пайсці на рэканструкцыю фотадкументальнай экспазіцыі нашага музея, пашырыць яе плошчу. Добра было б, калі да гэтай акцыі далучыліся людзі з тоўстымі кашалькамі. Бо нашы кашалькі ў гэтым плане худыя.

МВФ РЭКАМЕНДУЕ СПАЛУЧАЦЬ СТРУКТУРНЫЯ РЭФОРМЫ

З АДРАСНАЙ САЦЫЯЛЬНАЙ АБОРОНАЙ

КІРАЎНІК місіі Міжнароднага валютнага фонду ў Беларусі Дэвід Хофман расказаў журналістам, якую ацэнку эканамічнай сітуацыі ў Беларусі і якія рэкамендацыі эксперты МВФ могуць даць па выніках трэцяга постпраграмнага маніторынгу.

— Мы лічым, што больш жорсткая эканамічная палітыка, распачатая пасля крызісу ў канцы 2011 года, была вельмі паспяховай: ва ўрада атрымалася адносна хутка скараціць інфляцыю і аднавіць пэўную ступень спакою на валютным рынку. Аднак зніжэнне стаўкі рэфінансавання, якое было пасля, і высокія тэмпы росту зарплат у рэальным выражэнні зараз вядуць зноў да з'яўлення ціску на цэны і абменны курс. Мы лічым, што для захавання стабільнасці эканомікі, патрабуюцца рашучыя і паслядоўныя меры эканамічнай палітыкі, — заявіў Дэвід Хофман.

Эксперты Міжнароднага валютнага фонду вітаюць павышэнне Нацыянальных банкаў Беларусі патрабаванняў да абязькожвання рэзерваў і наўдзяў зробленую заяву аб магчымым павышэнні стаўкі рэфінансавання. Гэта, як мяркуецца, захавала стаўкі на станоўчым узроўні ў рэальным выражэнні і забяспечыць абарону трымальнікаў укладваў у беларускіх рублях.

Таксама спецыялісты МВФ вітаюць намеры беларускага ўрада збалансаванага бюджэту на 2012 і 2013 гады, але пры гэтым адзначаюць, што, акрамя ўсёго вышэйпералічанага, патрабуюцца і значныя дадатковыя крокі.

— Важна, каб усебакова і ўзгодненыя меры эканамічнай палітыкі былі скаардынаваны ўсімi вышэйшымі службовымі асобамі, у тым ліку на самым высокім узроўні.

І прырыт павінен аддавацца зніжэнню інфляцыі і забяспечэнню стабільнасці.

Дэвід Хофман адзначаў, што для захавання макраэканамічнай стабільнасці ў Беларусі ўрада ёсць цэлы шэраг спосабаў, у тым ліку — і прыватызацыя.

Сярод ключавых структурных рэформаў спадар Хофман назваў лібералізацыю цен, узмацненне права прыватнай уласнасці, распрацоўку стратэгіі рэструктурызацыі і прыватызацыі дзяржаўных прадпрыемстваў, уядзненне адраснай сацыяльнай абароны.

— Па нашай ацэнцы, пры бягучай макраэканамічнай і структурнай палітыцы з цягам часу будзе вельмі складана захаваць сённяшні ўзровень жыцця ці забяспечыць устойлівае і працяглае яго паліпавэнне. Таму мы рэкамендуем, каб улады сталі на шлях правядзення глыбокіх структурных рэформаў: гэта павысіць прадукцыйнасць і канкурэнтаздольнасць беларускіх прадпрыемстваў, што, у сваю чаргу, дазволіць павысіць зарплату і ўзровень жыцця.

Праўда, Дэвід Хофман дадаў, што такі пераход не з'яўляецца лёгкім — магчыма, асобныя грамадзяне або нават групы насельніцтва імгненнага станючага эфекту ад правядзення гэтых мер не адчуць. Менавіта таму МВФ рэкамендуе ўраду адначасова з правядзеннем структурных рэформаў уводзіць сістэму адраснай сацыяльнай дапамогі, каб абараніць найбольш слабыя слаі насельніцтва.

Зараз МВФ працягвае шчыльнае супрацоўніцтва з беларускімі ўладамі па аказанні ім садзейнічання ў вырашэнні задач эканамічнай палітыкі. Гэта робіцца праз інтэнсіўныя кансультацыі, прадастаўленне тэхнічнай дапамогі і падрыхтоўку кадраў.

Павел БЕРАСНЕЎ.



Дарэчы, кожны, хто хоча аказаць дапамогу ў рамонце, стварэнні новых экспазіцыі, набываць музейныя прадметы, можа пералічыць сродкі на дабрачынны рахунак дзяржаўнай установы «Дзяржаўны мемарыяльны комплекс «Хатынь» (№ 3642961100904 ЦБУ № 611 філіяла 500 Мінскага ўпраўлення ААТ «ААБ Беларусбанк», код 601, УНН банка 100603596, 223141 г. Лагойск, вул. Пралетарская, 1).

Надзея ДРЫЛА

ЗАВОЧНАЯ ПРАМАЯ ЛІНІЯ ЛЕЧЫМЫ ВОЧКІ

У Медыцынскім цэнтры — МТЗ гэтай восенню з'явілася найноўшае абсталяванне — эксімерны лазер для выпраўлення аманалі рэфракцыі, што яшчэ больш пашырае магчымасці аказання афтальмалагічнай нетраўматычнай дапамогі ў нашай краіне. Любыя пытанні адносна прафілактыкі, дыягностыкі і лячэння афтальмалагічнай паталогіі адраджаюць загадчыку аддзела афтальмалагічнага цэнтру — МТЗ, лаўрэату Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, доктару медыцынскіх навук, прафесару Мікалаю Іванавічу ПАНЯКУ на працягу бліжэйшага тыдня, да 1 лістапада, па нумары 8 (017) 287 18 29 (Святлане Барысенка). Усе адказы на пытанні будуць надрукаваны ў «Звяздзе».

ПА ЯКІМ ГРАФІКУ Ў ГОСЦІ ЕХАЦЬ?

7 лістапада — «чырвоны» дзень календара. Як у гэты дзень і напярэдні будзе працаваць транспарт? Ці будзе ў графіку нейкія змяненні?

Як паведамілі ў дзяржаўным прадпрыемстве «Мінсктранс», 7 лістапада рух аўтобусаў па міжгародніх маршрутах, якія аслугоўваюцца аўтобусамі прадпрыемства, будзе выконвацца ў рэжыме буднага дня (серады). Калі гаварыць пра прыгарадныя перавозкі, дык 7 лістапада рэгулярныя рэйсы па іх будуць весціся па графіку нядзелі, 6 лістапада — па графіку буднага дня (аўторка).

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ А вось так!

ДАПАМАЖЫ ПТУШКАМ — НЕ КАРМІ ІХ

■ Дзяржкантроль

АБЕД ДЛЯ ШКОЛЬНІКА: ЧАМУ ПОРЦЫЯ НЕ ЗАЎСЁДЫ ПАЎНАЦЭННАЯ?

Як вядома, стан здароўя знаходзіцца ў прамой залежнасці ад якасці харчавання. Аднак рэаліі нашай краіны ад установаў нормаванага здаровага харчавання. Такую выснову робіць Камітэт дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці пасля праверкі харчобой у шасці ўстановах адукацыі ў Гродне, Скідалі, Шчучынскім і Астравецкім раёнах.

Харчаванне навуцэнцаў цяпер арганізавана рознымі спосабамі — камбінатамі школьнага харчавання, райспажыўтаварыствамі, упрыватнасці і аддзелаў адукацыі, а таксама некаторымі прадпрыемствамі. Быццам і крок наперад, што ў кожнай канкрэтнай сітуацыі ёсць свае арганізацыйныя падыходы. Аднак у правяральных установах адукацыі, на жаль, не было заўважана станючага вопыту, якім варта зацікавіцца іншым. Выяўлены парушэнні тэхналогіі прыгатавання ежы, нормаў закладкі сыравіны ў устаноўленай вагі порцыі, санітарных правілаў.

Напрыклад, у сталовай сярэдняй школы №1 г. Скідалы прадукты захаўваліся без маркіроўкі вытворцы, якая дазваляе ўсталяваць дату іх вытворы і тэрмін прыгоднасці. Аб «увазе» да гэтага пытання сведчыць той факт, што мяса бройлерных кураў праз 5 дзён пасля сканчэння тэрміну прыдатнасці палічылі магчымым выкарыстаць для прыгатавання катлет.

Акрамя таго, у харчобку гэтай школы выяўлены лішкі 0,37 кг свініны і 0,4 кг лімонаў, а таксама нястача 0,27 кг варанай каўбасы і 0,69 кг апельсінаў.

Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя выказала занепакоенасць тым, што некаторыя людзі зараз карміць вадалюўных птушак. Насамрэч яны робяць не добрую справу, як думалі, а зусім наадварот, паколькі такім чынам запрашаюць птушак застацца на зімоку.

— Дагэтуль на вадаёмах можна сустрэць такіх людзей. Аднак падкармліванне птушак грамадзянамі ў міграцыйны перыяд, калі іх натуральныя крыніцы харчавання вычарпалі сябе, пераўтварае птушак у мясцовых і залезных ад людзей. Калі надыходзіць халады і расце недахоп кармоў, вадалюўныя птушкі злятаюць на паўднёвыя і заходнія месцы зімовак, і гэтай міграцыі перашкаджаць нельга, — нагадваў у міністэрстве. — Кармленне ўспылле міграцыйны інстынкт птушак і прымусіла заставацца на месцы. Па гэтай прычыне многія з іх вырашаюць застацца зімаваць на тых тэрыторыях, дзе яны не змогуць перажыць зіму нават з дапамогай чалавека. Кармленне вадалюўных птушак апраўдана толькі пры адуцэнні адкрытай вады ў зімовы перыяд і ў экстрэмальных умовах — пры рэзкім падзенні тэмпературы да мінус 15 градусаў і ніжэй. Сітуацыі, калі птушкі гінуць падчас зімоўкі, вельмі мала. Часцей за ўсё прычынай такога зыходу становіцца траўма, нанесеная чалавекам.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Факты нявыдачы дзеям прадуктаў устаноўлены і ў сталовай сярэдняй школы №1 у Астраўцы. У прыватнасці, выяўлена нястача 32 літраў соку, 7 кг кураняў бройлераў. Альбо такі прыклад, як у гэтай навуцэнцаў установе ставяцца да нормаў у порцыях. Згодна з меню на 13 верасня, на абед былі прадгледжаны шніцалі натуральныя з ялавічыны рознай вагі: 338 штук — па 60, 47 — па 70 і 33 штукі — па 80 г. Аднак усё шніцалі, які засведчыла праверка, важылі аднолькава — па мінімуме, 60 г.

Дарэчы, у харчобках вышэйзгаданых навуцэнцаў устаноў, а таксама Жалудоцкай сярэдняй школы, працяглай працаваў, нягледзячы на прадпісанні тэрытарыяльных органаў дзяржаўнага санітарнага нагляду аб прыпыненні іх дзейнасці.

Камітэт дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці звяртае ўвагу і на праблемы арганізацыі харчавання, якія ў навуцэнцаў устаноў немагчыма вырашыць без падтрымкі органаў улады. Адна з іх — высокі кошт работ па выкананні вытворчага кантролю. Ажыццяўленне лабараторных даследаванняў бактэрыялагічных проб кулінарных вырабаў, радыёлагічных кантроль даволі затратныя для камбінатаў школьнага харчавання. Вось прыклад. Камінатам школьнага харчавання Ленінскага раёна г. Гродна ў сярэднім праводзіцца 210 проб за год, кошт якіх дасягае да 30 мільёнаў рублёў бюджэтных сродкаў. Зыходзячы з вышэйназваных фактаў парушэнняў, эканомію на такіх даследаваннях нельга. Таму для скарачэння затрат неабходна на заканадаўчым узроўні замацаваць ільготы для дзяржаўных

Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Экслібрыс «Звязды»

РАСКОША ДАГМАТЫЧНАСЦІ

Андрэй Федарэнка. «Сечка». Літаратурны эсэ. «Галіяфы», 2012.



У літаратуры заўсёды ёсць кнігі, якія катэгарычна акрэсліваюцца як «must read» — кнігі, абавязковыя для чытання. Вядома, можна спрачацца пра адпаведныя спісы для школьніцы і пенсіонера, але корпус такіх тэкстаў у любой літаратуры паступова назапашваецца, праіснае для перыядычнай фіксацыі гісторыі краіны, пра мастацкі аналіз таго, што адбываецца з пэўным народам. Калі не асэнсоўваць сваю рэацыю, жыццё ператвараецца ў жывільнае існаванне. Літаратура дае магчымасць азнаёміцца з плёнам пісьменніцкай рэфлексіі. Мянца нешта па прачытанні неабавязкова, дастаткова — ведаць.

Тэксты з кананічнага спіса, які бы шыніча гэты н гучала — кароткі змест палярдзін стагоддзяў. Можна прачытаць «Новую зямлю» Я. Коласа і «Людзі на балоце» з «Палескай хронікі» І. Мележа — і вы ўсё ведаеце пра вёску адпаведнага перыяду. Для азнаямлення з заняпадам на мяжы 1980-1990-х гг. можна прачытаць «Вёску» А. Федарэнка. Разумнаму дастаткова...

У «кананізацыі» твораў ёсць свая небяспека. Матэрыялізаваная мудрасць народа запакуюваецца ў бронзу літаратурнаўнаучага ўзнясення і шаблонна-правільнага выкладання, каб захавання для нашчадкаў, якія, магчыма, не змогуць разлічыць надзеяна абаронены «бронзавыя» старонкі.

У пакаленні цяперашніх 50-гадовых Андрэй Федарэнка быў адным з маладзёжышч: пішу «Вёску» пра жывога, бо гэтая рэзіцыя ва ўрочце важнай была тады, напрыканцы 1980-х гг., а цяпер 48-гадовы пісьменнік ацэньваецца не па колькасці гадоў, а па значнасці твораў. Ён цяпер той, каго можна любіць ці не, але чыя творы — «чытаць абавязкова».

Існуе і іншы, часам больш важны кітальт тэкстаў, калі кананізацыя не твор, але аўтар. Пісьменнік стварае магчымасць для чытача (у нейкім сэнсе — шчырага і адданага прыхільніка) пазнаёміцца бліжэй, даведацца, чым жыве аўтар. Гэта рызыкаваны манеўр: праз адчыненне ў творчую кухню дзверы можна убачыць і бляск, і мізэрнасць свайго куміра.

«Асабіста» знаёмства часта адбываецца ў жанры мініяцюры: не патрабуе здароўя і часу ад пісьменніка, які стала працуе дзесьці яшчэ; пільнае вока і майстравітае пяро не маюць праблем з формай «еду, бачу і пяю». «Сечка» Андрэй Федарэнка, на першы погляд, убудоваецца ў гэтую традыцыю. Але натыкаецца на «Збіраючы матэрыял для гэтага эсэ...» — і разумееш, што аўтарскае вызначэнне жанру «літаратурны эсэ» — не какецтва.

А. Федарэнка піша пра мову, пра літаратурны працэс, пра лёсы пісьменнікаў-сучаснікаў без іх грэблівых прыжыненняў, пра быццё пісьменнікам і рэдактарам, пра першакрыніцы фраз, думак і літаратурных знаходак. Ён выступае як «Пільны Бібліятэкар у літаратуры»: перачытваючы «тоны руды», прапануе чытачу скарб — адшуканую цікавінку.

Калі ў чытача і пісьменніка супадуць у гэты момант сістэмы каштоўнасцяў — шчаслівае суперажыванне гарантавана, калі не — росшукі аўтара будуць выглядаць марнатраўнымі.

Трэба давацца аўтару, які шмат гадоў працаваў літаратурным рэдактарам, трэба верыць у яго рацыю дагматычна і несумнеўна, каб прыняць свой твор з заўвагамі і з суправаджэннем: «Можна мець багаты жыццёвы вопыт, маюць вывучацца ў розных універсітэтах, можна пакутаваць душою — словам, адчуваць у сабе усё неабходнае для пісьменніцкага рамяства атрыбуты. Але воль жа! — чамусьці не атрымоўваецца... Прычына адна — няведанне, які карыстацца прыладамі працы».

Такая нібыта вясковасць з назвы «Сечка», пра якую аўтар кажа, маўляў, «з доўгага робіцца кароткае, з вялікага — малое, але яно толькі на карысць», насамрэч з'яўляецца канцэнтратам, вытрымкай з інтэлектуальна-эмацыйнага жыцця аўтара. А гэта — пастка! Падзорны чытач можа спытаць: «Ды хто ён такі, каб мяне цікавілі яго меркаванні?»

Я ж не спытаю пра тое, бо даюно ў шэрагах прыхільнікаў творчасці Андрэй Федарэнка. У мяне да яго іншыя пытанні. Напрыклад, ён разважае аб правільным, больш лагічным і натуральным пісанні слоў і пакароўна прымае заўвагі пра дробнатып. А я, апошнімі гадамі захоплены зноўжываючы канструкцыяй «падчас», штораў — без перабольшвання — усміснена меркаванне пра яе Андрэй Федарэнка. І стаілі прабел. Для мэтавай аўдыторыі — гэта не дробнатып. На такой асабістай тэрыторыі іншадумцаў лепей ігнараваць.

Андрэй Федарэнка, апавядальнік «Сечкі», тут выглядае бяскожна беларускім: мець страцэннасць у адстойванні сваіх каштоўнасцяў (адступіць няма куды), мець смеласць ранаваць з сабе (пажартуе я — не будуць жартаваць іншыя), кіпіць голаў перад апанентамі (і ўжо не разбярэш — гэта какецтва? Прымём для ўлагоджвання? Ці шырае усведамленне таго, што выказанае не з'яўляецца абавязковым для ўсіх?). Дзе душы? Крок наперад, два — назад? Ці прыдчыненыя дзверы на творчую кухню, калі вельмі хочацца экскурсіі па ўсім доме?

Аксана БЯЗЛЕПКА.

* Кніга прадастаўлена выдавецтвам «Галіяфы».

Магілёўскае абласное ўпраўленне ААТ «ААБ Беларусбанк»:

ПРАФЕСІЯНАЛІЗМ У ПРЫЯРЫТЭТАХ

КАРПАРАТЫўНЫ БІЗНЭС

Адным з прыярытэтных кірункаў развіцця банка з'яўляецца ўмацаванне і развіццё сістэмы карпаратыўных адносін з юрыдычнымі асобамі і індывідуальнымі прадпрыемствамі.

Для дасягнення пастаўленых задач банк працягвае развіваць структурную сетку ў рэспубліцы. У цяперашні час абслугоўванне кліентаў карпаратыўнага бізнесу ажыццяўляецца Цэнтрам банкаўскіх паслуг ва ўсіх абласных цэнтрах, у тым ліку і на Магілёўшчыне, а таксама ў рэальных гарадах абласнога падпарадкавання.

Асноўнымі задачамі банка па развіццё карпаратыўнага бізнесу з'яўляецца прыцягненне на абслугоўванне новых кліентаў, а таксама захаванне і ўмацаванне супрацоўніцтва з кліентамі, якія ўжо знаходзяцца на абслугоўванні.

У рамках выканання мерапрыемстваў па рэалізацыі комплекснай праграмы развіцця карпаратыўнага бізнесу ў ААТ «ААБ Беларусбанк» на 2012 год тут належным чынам падрыхтаваліся да цэнтралізаваных функцый службы карпаратыўнага бізнесу, разлікова-касавага абслугоўвання юрыдычных асоб і індывідуальных прадпрыемстваў, валютных аперацый у рамках адной службы.

Па выніках працы за студзень—верасень 2012 года філіяла № 700 — абласное ўпраўленне захаваў свае перадавыя пазіцыі па шэрагу кірункаў дзейнасці.

Так, доля кліентаў, якія знаходзяцца на абслугоўванні ў філіялах і ЦБУ, складае 29,4% ад агульнай колькасці кліентаў, якія адкрылі рахунок у банках Магілёўскай вобласці. За 9 месяцаў 2012 года прыярытэты на абслугоўванне многія буйныя кліенты, сярод якіх ААТ «Магілёўскі металургічны завод», РУП «Магілёўаблгаз» і шэраг іншых. Рэсурсная база за кошт новай прыцягнутых кліентаў значна павялічылася.

Прагнозы паказчыкі па прыцягненні сродкаў у нацыянальнай валюце, доларах ЗША, еўра і расійскіх рублях выконваюцца.

Дэпазіты партфеля юрыдычных асоб па тэрміновым дэпазітах сфарміраваны ў аб'ёме 310,6 млрд руб., што дае падставу з аптымізмам глядзець у будучыню. Работа ў сферы карпаратыўнага бізнесу свабодна (у прыватнасці, у 3-м квартале) таксама праводзілася ў цеснай узаемадзейнасці з мерапрыемствамі па атэмпізацыі бізнес-працэсаў і цэнтралізацыі ўпраўленчых рашэнняў.

У Магілёўскім абласным ўпраўленні з поспехам укараняюць сучасныя метады работы. У прыватнасці, па сістэме «Кліент-Банк». Па стане на 01.10.2012 года доля электроннага дакумента-абароту па ўстановах банка вобласці набліжаецца да ста працэнтаў. Актыўнасць карыстальнікаў у гэтым фармаце з пачатку года значна ўзрасла: удзельная вага карыстальнікаў сістэмы «Кліент-Банк» у агульнай колькасці кліентаў складала 40 працэнтаў.

Нараду праводзіць намеснік начальніка філіяла-ўпраўлення Таццяна ФРАНЦУЗАВА. Злева направа: начальнік аддзела карпаратыўнага бізнесу Дзмітрый ТАРБУНОУ, начальнік аддзела актыўных аперацый Сяргей БЯЛЯНКА і начальнік аддзела падтрымкі продажу Яўген БАРЫСК.



КРЭДЫТАВАННЕ НАСЕЛЬНІЦТВА

Банкам захавана лідзіруючая пазіцыя на рынку kredyтавання насельніцтва вобласці — амаль 79 працэнтаў. Па стане на 01.10.2012 года партфель фізічных асоб склаў 2456,8 млрд руб., павялічыўшыся ў параўнанні з 01.01.2008 г. у 4,5 раза.

Пачынаючы з 2000 года, выдадзена нямяла льготных kredyтаў на жыллёвае будаўніцтва ў адпаведнасці з Указамі Прэзідэнта РБ № 185 і № 13. Толькі за апошнія 5 гадоў па Магілёўскай вобласці сумна на гэты мэт складала больш за 2,5 трлн рублёў. За перыяд дзейнасці гэтага важнага дакумента ў эксплуатацыю ўведзена больш за 1,5 млн кв. м жылля, палепшылі свае жыллёвыя ўмовы больш за 22 тыс. сямей, у тым ліку каля 3000 — шматдзетных.

Банкам выдаваліся льготныя kredyты на рэканструкцыю жылля згодна з Указам Прэзідэнта РБ № 75 і на газіфікацыю жылля згодна з Указам Прэзідэнта РБ № 368 у межах устаноўленых гадавых заданняў. У межах гэтых указаў выдадзена 17,5 млрд руб. 140,9 млрд руб. адпаведна. Цяпер на 1000 працаздольнага насельніцтва прыпадае 189 kredyтных дагавораў, сёлета на 1 kredyтнага работніка заключана 148 kredyтных дагавораў.

Кредытныя ўкладанні павялічыліся за апошнія 5 гадоў амаль у 8 разоў і склалі на 1 кастрычніка 9,7 трлн руб., у т.л. аб'ём kredyтнай падтрымкі рэальнаму сектару эканомікі склаў 7,2 трлн руб., kredyтаванне насельніцтва — 2,5 трлн руб.

Усяго за апошнія 5 гадоў на развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы банка вобласці накіравана 72 млрд руб. інвестыцыйных сродкаў.



Гэтай вясной у новым жылым мікрараёне Магілёва на вуліцы Златавуаўстаўскага адкрылася аддзяленне № 700/142.

Віктар АНАНІЧ, начальнік філіяла № 700 — Магілёўскага абласнога ўпраўлення ААТ «ААБ Беларусбанк»: «НАША ГАЛОЎНАЯ ЗАДАЧА — АБСЛУЖЫЦЬ КЛІЕНТА НА ВЫСОКІМ ЯКАСНЫМ УЗРОЎНІ»



— Віктар Міхайлавіч, статус і роля кожнага філіяла Беларусбанка ў сістэме краіны па сваім вызначэнні прадугледжваюць актыўны ўдзел у фарміраванні новай эканомікі.

— Усе мы добра ведаем, што ён з'яўляецца стабільнай асновай беларускай фінансавай сістэмы і на правы называе сябе кліентам. Самая шырокая сетка устаноў банка як у горадзе, так і на вёсцы і самы шырокі спектр банкаўскіх прадуктаў і паслуг мы прапаноўваем кліентам. На Магілёўшчыне шмат увагі надаецца фінансавай падтрымцы тых кірункаў эканамічнай дзейнасці, у развіццё якіх найперш зацікаўлена дзяржава. Наша абласное ўпраўленне актыўна ўдзельнічае ў рэалізацыі дзяржаўных інвестыцыйных праектаў, адзін з якіх — уклад у аўтамагістраль Мінск — Магілёў. Сёння — гэта сучасны еўрапейскі аўтабан. Яшчэ сярэд найбольш важных дзяржаўных спраў.

— Праграма па прыцягненні замежных kredyтаў, пазык і прамыя інвестыцыі для фінансавання інвестыцыйных праектаў, а таксама рэспубліканская праграма па аснашчэнні сельскагаспадарчай вытворчасці сучаснай айнавынай тэхнікай. У спісе вельмі значных задач — Праграмы па аснашчэнні аўтапаркаў вобласці пасажырскімі і грузавымі транспартамі; развіццё малых і сярэдніх гарадоў; на развіццё дэзавапрацоўчай галіны; па вытворчасці і рэалізацыі тавараў лёгкай прамысловасці; рэканструкцыі, будаўніцтва і рамонт аўтамабільных дарог і інш.

— Для паўнацэннай і высокаэфектыўнай работы ў гэтым кірунку неабходны адпаведныя аб'ёмныя сродкі?

— Не ў якасці выхваленай скажы, што рэсурсы патэнцыяла ААТ «ААБ Беларусбанк» Магілёўскай вобласці за апошні час значна павялічыліся. Як пацвярджэнне — удзельная вага kredyтнага партфеля юрыдычных асоб нашага філіяла сярод камерцыйных банкаў, дзе функцыянуюць 23 фінансавыя ўстановы, павялічыўся з пачатку гэтага года і на першае кастрычніка склаў 42 працэнта. Прыёмам адзначаюць, што наша абласное ўпраўленне займае актыўную пазіцыю на банкаўскім рынку вобласці.

— Трэба меркаваць, што вялікі давер кліентаў Беларусбанку — гэта не даніна модзе, а нешта больш істотнае?

Агульнавядома, што стан банкаў — гэта адлюстраванне стану эканомікі краіны. У сваю чаргу, складнікамі яе паспяховай работы з'яўляюцца абласныя фінансавыя структуры, якія ў залежнасці ад свайго вагі ў бізнэсе-асяроддзі дзеліць рынкі, дзе кожнаму гульцу на «полю цуду» можна разгарнуцца, актыўна ўплываючы на развіццё тых ці іншых галін эканомікі, праводзячы грамадзянска-фінансавую палітыку.

Сёння ў якасці ўзорнага рэгіянальнага фінансавога прадпрыемства выступае Магілёўскае абласное ўпраўленне Беларусбанка. Паводле слоў яго начальніка Віктара Ананіча, кожнае падраздзяленне выдучай фінансавай установы краіны арыентавана на развіццё найбольш прыярытэтных для краіны галін эканомікі. Метады работы філіяла паўнацэнна адпавядаюць глаўнай стратэгіі выдучага фінансавога прадпрыемства краіны — не толькі падтрымліваць традыцыйны банкаўскі сэрвіс, але і пастаянна імкнуцца да асваення новых паслуг, якія запатрабаваны найбольш актыўнымі ўдзельнікамі эканамічных стасункаў, у тым ліку і замежных інвестараў, што прыходзяць на беларускі рынак.

Пра найбольш актуальныя пытанні, звязаныя з паспяховай банкаўскай дзейнасцю на фінансавым рынку, карэспандант «Звязды» гутарыць з кіраўніком філіяла № 700 — Магілёўскага абласнога ўпраўлення ААТ «ААБ Беларусбанк» Віктарам АНАНІЧАМ.

— Якаснае і комплекснае абслугоўванне кліентаў, спалучэнне стандартных тэхналогій прадстаўлення паслуг з індывідуальным падыходам да кожнага кліента, комплексны падыход да вырашэння яго праблем — гэта асноўныя прынцыпы па паводзе і развіццё ўзаемаадносін з кліентамі, якія адключаюць нам той жа манетай. На сённяшні дзень наша доля па многіх пазіцыях значна больш трывалая, чым у канкурэнтаў: 53 працэнтаў — гэта прыцягненне сродкаў насельніцтва, столькі ж складае сегмент па эмсіі банкаўскіх пластыкавых карткаў, 79 працэнтаў — kredyтаванне насельніцтва. Міжрэчы, што гэтыя лічбы — вынік плённай і эфектыўнай работы калектыву рэгіянальнага ўпраўлення. Паўтарыць, што наш падыход — зрабіць рознічныя банкаўскія паслугі даступнымі жыхарам незалежна ад таго, дзе яны жываюць — у горадзе або ў вёсцы. Галоўнае для нас — кліент, і наша задача — максімальна наблізіць банкаўскія паслугі да кліента і забяспечыць яго абслугоўванне на высокім якасным узроўні.

— Віктар Міхайлавіч, бадай, самым вострым для простага чалавека запытам з'яўляецца адно пытанне: як найбольш выгадна і хутка ўзяць kredyт?

— Зразумела, што для фізічных асоб гэтае пытанне было, ёсць і застаецца надзвычай актуальным. І мы гатовы да сумеснага і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва, якое ўжо дае свой эфект. Зараз на рынку kredyтавання насельніцтва наша пазіцыя працягвае заставацца лідзіруючай, што забяспечваецца за кошт kredyтавання па дзяржпраграмах, аб'ём якіх павялічыўся з пачатку года на 14 працэнтаў. Таму найважнейшая задача па захаванні і паліпашэнні пазіцыі на рынку kredyтавання насельніцтва — працягнуць работу па нарошчванні аб'ёмаў выдачы спажывецкіх kredyтаў. Лічу надзвычай важным, што банкам будзе прыярытэтна лютнае kredyтаванне насельніцтва ў адпаведнасці з Указам у межах дэведзенага гадавых заданняў. Па kredyтах за кошт рэсурсаў банка цяпер распрацавана новая лінейка kredyтных прадуктаў з уплывам сегмента кліенцкай базы, унесены прапановы па сістэме лаяльнасці.

— Сёння можна меркаваць пра лаяльнасць выдучай рэгіянальнай банкаўскай установы да важных юрыдычных кліентаў з ліку перадавых прадпрыемстваў і арганізацый?

— Безумоўна. Аб'ём kredyтных укладанняў у эканоміку Магілёўскай вобласці за 9 месяцаў 2012 года павялічыўся на 2116,4 млрд рублёў і на пачатку кастрычніка — 2226 млрд рублёў. Банкам аказваецца актыўная kredyтная падтрымка буйнейшым горадаўтарваральным прадпрыемствам Магілёўскай вобласці. Рэгіянальная фінансавая ўстанова актыўна ўдзельнічае ў рэалізацыі дзяржаўных інвестыцыйных праграм, накіраваных на новае будаўніцтва, мадэрнізацыю і тэхнічнае пераўзбраенне вытворчасці і ўдасканаленне тэхналагічных працэсаў. На мадэрнізацыю вытворчасці, рэканструкцыю і тэхнічнае пераўзбраенне выдзелена kredyтаў найбуйнейшым прадпрыемствам вобласці — ААТ «Беларускі цэментны завод», ААТ «Крыначэментнашыфер», ААТ «Белшына» і ААТ «Папярэвая фабрыка Спартак».

— Магілі б назваць апошнія важнейшыя інвестпраекты?

— Баюся памыліцца ў пераліках, але іх шмат. Гэта і будаўніцтва залы гімнастыкі па вуліцы Крупецкай у раёне гандлёвага цэнтру «Крыніца» з добраўпарадкаванай прылеглай тэрыторыяй у г. Магілёве, рэканструкцыя лясчэбнага корпусу № 3 хірургічнага стацыянара на 180 ложкаў з аперацыйным блокам у г. Магілёве, будаўніцтва вяслярнага канала ў абласным цэнтры, рэканструкцыя на прадпрыемстве «Фандок» у г. Бабруйска, узвядзенне фізкультурна-аздараўленчага комплексу ў г. Клімавічы. Безумоўна, нельга не ўспомніць і пра новую лядовую арэну ў Гортках.

— Прэзцыі, сённяшнія Горкі не ідуць ні ў якае параўнанне з невядомымі раённымі цэнтрам двух-трохгадовай даўніны. Дзкуючы рэспубліканскім «Даўжыкам» і Беларусбанку?

— Паўтарыць, што ў праектах дзяржаўнай важнасці мы ўдзельнічалі і будзем надалей прымаць самы актыўны ўдзел. Прыёмам адзначаюць, што ў Гортках Беларусбанка важны ўклад быў унесены ў будаўніцтва амфітэатра, аказана іншая спонсарская падтрымка. А на стадыі падрыхтоўкі да

— Сёння можна меркаваць пра лаяльнасць выдучай рэгіянальнай банкаўскай установы да важных юрыдычных кліентаў з ліку перадавых прадпрыемстваў і арганізацый?

— Безумоўна. Аб'ём kredyтных укладанняў у эканоміку Магілёўскай вобласці за 9 месяцаў 2012 года павялічыўся на 2116,4 млрд рублёў і на пачатку кастрычніка — 2226 млрд рублёў. Банкам аказваецца актыўная kredyтная падтрымка буйнейшым горадаўтарваральным прадпрыемствам Магілёўскай вобласці. Рэгіянальная фінансавая ўстанова актыўна ўдзельнічае ў рэалізацыі дзяржаўных інвестыцыйных праграм, накіраваных на новае будаўніцтва, мадэрнізацыю і тэхнічнае пераўзбраенне вытворчасці і ўдасканаленне тэхналагічных працэсаў. На мадэрнізацыю вытворчасці, рэканструкцыю і тэхнічнае пераўзбраенне выдзелена kredyтаў найбуйнейшым прадпрыемствам вобласці — ААТ «Беларускі цэментны завод», ААТ «Крыначэментнашыфер», ААТ «Белшына» і ААТ «Папярэвая фабрыка Спартак».

— Магілі б назваць апошнія важнейшыя інвестпраекты?

— Баюся памыліцца ў пераліках, але іх шмат. Гэта і будаўніцтва залы гімнастыкі па вуліцы Крупецкай у раёне гандлёвага цэнтру «Крыніца» з добраўпарадкаванай прылеглай тэрыторыяй у г. Магілёве, рэканструкцыя лясчэбнага корпусу № 3 хірургічнага стацыянара на 180 ложкаў з аперацыйным блокам у г. Магілёве, будаўніцтва вяслярнага канала ў абласным цэнтры, рэканструкцыя на прадпрыемстве «Фандок» у г. Бабруйска, узвядзенне фізкультурна-аздараўленчага комплексу ў г. Клімавічы. Безумоўна, нельга не ўспомніць і пра новую лядовую арэну ў Гортках.

— Прэзцыі, сённяшнія Горкі не ідуць ні ў якае параўнанне з невядомымі раённымі цэнтрам двух-трохгадовай даўніны. Дзкуючы рэспубліканскім «Даўжыкам» і Беларусбанку?

— Паўтарыць, што ў праектах дзяржаўнай важнасці мы ўдзельнічалі і будзем надалей прымаць самы актыўны ўдзел. Прыёмам адзначаюць, што ў Гортках Беларусбанка важны ўклад быў унесены ў будаўніцтва амфітэатра, аказана іншая спонсарская падтрымка. А на стадыі падрыхтоўкі да

— Сёння можна меркаваць пра лаяльнасць выдучай рэгіянальнай банкаўскай установы да важных юрыдычных кліентаў з ліку перадавых прадпрыемстваў і арганізацый?

рэспубліканскага свята працаўнікоў сяла на строімі кантролі значыліся пытанні рацыянальнага і эканамнага расходвання сродкаў, выкананне тэрмінаў своечасовага ўводу аб'ектаў у эксплуатацыю.

— Віктар Міхайлавіч, а пашырае пасяджэнне Праўлення Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь, якое адбылося ў тых жа Гортках 19 кастрычніка, наклапа свой адбітак на дзейнасць Магілёўскага філіяла?

— Безумоўна, да гэтага мерапрыемства мы, як гаспадары, падвышлі надзвычай адказна. Як-нік, а пытанні на гэтым банкаўскім «саміце» разглядаліся даволі сур'ёзна. Сярод іх — выкананне паказчыкаў асноўных кірункаў грашова-кредытнай палітыкі Рэспублікі Беларусь за студзень—верасень 2012 г., задачы банкаўскай сістэмы па іх рэалізацыі ў IV квартале 2012 г., роля банкаўскага сектара ў павышэнні фінансавай грамадскай насельніцтва; развіццё ў нашай краіне сістэмы безнаўных разлікаў. Надзвычай прадстаўнічы быў склад удзельнікаў і запрошаных. Гэта — члены Праўлення Нацыянальнага банка, супрацоўнікі Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, апарату Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, Камітэта дзяржаўнага кантролю, Міністэрства фінансаў, Міністэрства эканомікі, Міністэрства сувязі і інфарматызацыі, РУП «Белпошта», Магілёўскага аблвыканкома, Горткаўскага райвыканкома, кіраўнікі галоўных і самастойных упраўленняў цэнтральнага апарату, структурных падраздзяленняў Нацыянальнага банка, Асацыяцыі беларускіх банкаў, банкаў Рэспублікі Беларусь. Усяго — каля 130 чалавек. Так што, лічыце, за кароткі прамежак часу нам прыйшлося вытрымаць шэраг адзін экзамэн. Лічу, што здарэны ён быў на добрую адзнаку.

— Вядома, што вам не ў навінку хутка наладжваюць дыялог з чыноўнікамі рознага рангу і адчуваць сябе професіяналам у арганізатарскай дзейнасці. Статус «дэпутат Бабруйскага гарадскога Савета» пацвярджае розналіччавы характар работ.

— Думаю, што з задачамі, якія даявольна апошнім часам вырашае Магілёўскае абласное ўпраўленне Беларусбанка, годна справіліся б і мае калегі з іншых рэгіёнаў. Так што мы проста стараліся добра рабіць сваю справу. Што тычыцца маіх жывіцельных прынцыпаў, у тым ліку і грамадскай інаспі, то заўсёды імкнуса мець актыўную жывіцельную пазіцыю і знаходзіць творчы падыход.

— На выкананне якіх паказчыкаў нацэлены калектывы Магілёўскага абласнога ўпраўлення ў юбілейны дзень Беларусбанка годзе?

— Вядома, што на паліпашэнні сваіх пазіцыяў у сістэме сярод іншых рэгіянальных упраўленняў, так і на Магілёўшчыне. Забеспечыць параметры, абзначаныя асноўнымі прагнознымі паказчыкамі ў частцы прыбытку, рэнтабельнасці, нарошчвання даходнасці аперацый. Наша ж мэта застаецца ранейшай — быць бліжэй да кліента і імкнуцца ў поўнай меры адпавядаць дэвізу нашай фінансавай установы: «Беларусбанк заўсёды побач!». Мы рады працаваць для людзей і прапаноўваць свае банкаўскія паслугі.

— Вядома, што на паліпашэнні сваіх пазіцыяў у сістэме сярод іншых рэгіянальных упраўленняў, так і на Магілёўшчыне. Забеспечыць параметры, абзначаныя асноўнымі прагнознымі паказчыкамі ў частцы прыбытку, рэнтабельнасці, нарошчвання даходнасці аперацый. Наша ж мэта застаецца ранейшай — быць бліжэй да кліента і імкнуцца ў поўнай меры адпавядаць дэвізу нашай фінансавай установы: «Беларусбанк заўсёды побач!». Мы рады працаваць для людзей і прапаноўваць свае банкаўскія паслугі.

Ведай нашых!



У рамках праводзімай акцыі «90 добрых спраў», прымаркаванай да 90-годдзя ААТ «ААБ Беларусбанк» супрацоўнікі аддзела пластыкавых карткаў філіяла № 700 — Магілёўскага абласнога ўпраўлення Святлана Валыявата, Святлана Давыдкава, Юлія Калпакова, Кацярына Ісакава, Наталля Андрушына і Тамара Мельніцава прынялі рашэнне пералічыць заробную прэмію ў значнай суме спецыяльнаму дому дзіцяці для набыцця мэблі, пасцельнай бялізны, сродкаў індывідуальнай гігіены для малых.

ПЛАСТЫКАВЫЯ КАРТКІ

Пластыкавымі карткамі ААТ «ААБ Беларусбанк» карыстаецца больш за палову насельніцтва ў Магілёўскай вобласці (53%). Спіс арганізацый гандлю і сэрвісу, у якіх можна разлічыцца пластыкавай карткай, пастаянна пашыраецца. Цяпер карткі прымаюцца ў 2408 гандлёвых аб'ектах, дзе ўстаноўлена 3467 тэрміналаў.

Перспектыўным кірункам работы з'яўляецца далейшае развіццё сэрвісу дыстанцыйнага банкаўскага абслугоўвання, папулярнага сродку насельніцтва і АТС інтэрнэт-экваірынгі і дысконтных праектаў, продажу пакетаў паслуг «Прэміяльны» і «Прэміум» для кліентаў катэгорыі В.І.Р. з мэтай фарміравання і падтрымкі лаяльнасці і падкрэслівання асаблівага характару супрацоўніцтва з гэтай катэгорыяй кліентаў.



Дзкуючы дапамозе абласнога ўпраўлення Беларусбанка магазіны Магілёва абсталявалі разліковымі тэрміналамі. Гэты здымак зроблены ў адным з новых магазінаў «Шагавіта-1». Прадавец-касір Вікторыя ГАНЧАРОВА задаволена работай электроннага абслугоўвання.



Пашырае пасяджэнне Праўлення Нацыянальнага банка РБ у Гортках.

РОЗНІЧНЫ БІЗНЭС

— Асноўнымі задачамі работы рознічнага бізнесу для банкаўскай сістэмы, — гаворыць намеснік начальніка філіяла № 700 Дзяна ОСПАВА, з'яўляецца павышэнне аб'ёмаў рэсурсаў, якія прыцягваюцца, укараненне новых сучасных паслуг банкаўскага рынку і паліпашэнне якасці іх аказання.

Аб'ём размешчаных насельніцтвам грашовых сродкаў філіяламі і ЦБУ Магілёўскай вобласці ў эквіваленце ўсіх валют за 5 гадоў павялічыўся ў 6,7 раза.

Колькасць тэрміновым укладаў у беларускіх рублях і замежнай валюце з разліку на кожнага жыхара вобласці ў апошні час значна вырасла. Нагледзічы на канкурэнцыю, якая павялічваецца, і няпростыя эканамічныя ўмовы, філіял па-ранейшаму займае лідзіруючае становішча ў рэгіёне па прыцягненні грошай насельніцтва ва ўклады. Беларусбанк прысутнічае ў кожным рэгіёне вобласці і ўключае ў сябе 5 філіялаў і 16 ЦБУ, 242 аддзялення, 130 з якіх (або 54%) размешчаны ў сельскіх населеных пунктах. За мінулы п'яцігодку ў вобласці адкрыты 23 новыя аддзялення банка, з іх 14 гарадскіх і 9 аддзяленняў, размешчаных у сельскай мясцовасці.

28 аддзяленняў банка зараз размешчаны ў новых будынках, дзе праведзены рэканструкцыя і рамонтны, у выніку якіх створаны камфортны ўмовы для абслугоўвання кліентаў у г. Бабруйска, г. Магілёва і Магілёўскім раёне, у г. Крычаўе, у г. Асіповічы і іншых рэгіёнах вобласці.

Ва ўсіх аддзяленнях у сельскіх населеных пунктах, у тым ліку і на тэрыторыі аграпрадукцыйнага пасля рэканструкцыі і рамонтны створаны камфортныя ўмовы абслугоўвання. Замест старых будынкаў аддзяленняў былі ўведзены ў строй 9 новых аддзяленняў модульнай канструкцыі.

За апошні час пералік аказваемых банкам рознічных паслуг значна пашырыўся. Акрамя традыцыйных банкаўскіх прадуктаў (уклады, каштоўныя паперы, рэалізацыя латарэйных білетаў, грашовыя пераводы, аказанне страхавых паслуг) атрымалі шырокае развіццё валютна-абменныя аперацыі, якія можна ажыццявіць у кожным аддзяленні банка, а таксама набыць мерныя злічкі, каштоўныя металы і памятныя манеты.

У аддзяленнях банка наладжаны прыём дакументаў і выдача kredyтаў насельніцтва на спажывецкія патрэбы.

Новым этапам у развіццё якаснага сэрвісу з'явілася падключэнне ўсіх аддзяленняў банка да Цэнтралізаванага сховішча звестак (ЦСЗ), што дазваляе кліентам у рэжыме рэальнага часу ажыццяўляць банкаўскія аперацыі незалежна ад месца адкрыцця ўкладнага рахунку, аплываючы камунальныя плацяжы па ўсёй тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у сістэме ЕРІП.

Для таго, каб банкаўскія паслугі былі даступны кожнаму жыхару ў населеных пунктах, дзе адсутнічаюць аддзяленні банка, банкаўскія аперацыі па прыёме—выдачы тэрміновым укладаў, прыёме плацяжоў у пагазненні kredyтаў у беларускіх рублях, па абслугоўванні трымальнікаў банкаўскіх пластыкавых карткаў ажыццяўляюць аддзяленні паштовай сувязі.

Значная ўвага надаецца паліпашэнню якасці абслугоўвання насельніцтва. З мэтай набліжэння і аказання насельніцтваў поўнага комплексу рознічных банкаўскіх паслуг пастаянна аналізуюцца дзеючы рэжым работы структурных падраздзяленняў у частцы адпаведнасці ўмовам якаснага і спрыяльнага абслугоўвання грамадзян у зручны для іх час. З мэтай рацыянальнага выкарыстання часу, каб пазбегнуць чаргаў, укараняецца сістэма «Электроннай чаргі», якая дазваляе палепшыць якасць абслугоўвання насельніцтва, кантраляваць патак наведвальнікаў, рэгулюваць нагрузку работнікаў банкаў і весці статыстычны ўлік прыёму кожнага наведвальніка.

Эфектыўнасць работы адкрытых працоўных месцаў адлюстравана ўзрастаючай запатрабаванасцю ў іх робатэ кліентамі банка, якія сведчыць дынамічнае павелічэнне колькасці аперацый, пра што

Дэмаграфія

МУЖЧЫН УСЁ БОЛЬШ...

Дэфіцыт нявест у Беларусі адзначаецца ва ўзроставай групе да 33 гадоў, а ў старэйшых узростах назіраецца дэфіцыт жаніхоў, паведамля прэс-сакратар Нацыянальнага статыстычнага камітэта Алена Кандраценка.

Паводле звестак дэмаграфічнай статыстыкі, на пачатак года колькасць мужчын у Беларусі складала 4 млн 398,3 тыс. чалавек, або 46,5% ад агульнай колькасці насельніцтва. Тры чвэрці мужчын — гараджане.

У Беларусі на 1000 мужчын прыпадае 1152 жанчыны. «Нягледзячы на тое, што ў цэлым па рэспубліцы колькасць жанчын перавышае колькасць мужчын, ва ўзроставай групе да 33 гадоў назіраецца дэфіцыт нявест, — сказала Алена Кандраценка. — Але чым старэй становяцца мужчыны, тым больш вакол іх аднагодак. А найбольш гондэрная дыспарацыя назіраецца ў пажылых узростах: да 65 гадоў мужчын становіцца ў паўтара раза менш, чым жанчын, а да 73 гадоў — больш чым у два разы».

Летас у краіне зарэгістравана 86 тыс. 785 шлюбаў. Мужчыны апошнім часам ствараюць сем'і часцей ва ўзросце 25-29 гадоў (33% ад агульнай колькасці шлюбаў) і 20-24 гадоў (32,5%). Сярэдня ўзрост жаніха пры ўступленні ў першы шлюб у 2011 годзе склаў 26,6 года, у паўтэрны шлюб — 40 гадоў. У 2011 годзе 65,7 тыс. мужчын упершыню стварылі сям'ю.

У Беларусі 67,7% мужчын — у працаздольным узросце. Сярэдня ўзрост мужчын на пачатак гэтага года склаў 36,9



Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

года. Прычым мужчыны, якія пражываюць у гарадах і пасёлках гарадскога тыпу, маладзейшыя за вяскоўцаў (сярэдня ўзрост адпаведна 35,8 года і 40,3 года). Сярэдня ўзрост мужчын на 5,2 года менш, чым сярэдня ўзрост жанчын.

Дарэчы, у нашай краіне штогод нараджаецца больш за 50 тыс. хлопчыкаў. Напрыклад, у мінулым годзе з'явілася на свет 56100 немаўлят мужчынскага полу. На 1000 хлопчыкаў, якія з'яўляюцца на свет, прыпадае 945 дзяўчынак (у гарадской мясцовасці — 947, у сельскай — 939).

У нашу краіну летас прыбыло 9200 мужчын, сярод якіх найбольшую ўдзельную вагу займаюць рускія — 25,4%.

Паводле звестак выбарачнага абследавання хатніх гаспадарак па ўзроўню

жыцця, за апошнія дзесяцігоддзі доля мужчын, якія ацэньваюць стан свайго здароўя як добра, узрасла з 32,4% на пачатак 2002 года да 36,5% на пачатак 2012-га.

На пачатку 2012 года кожны чацвёрты мужчына (24,7%) ва ўзросце 16 гадоў і старэй займаўся фізічнай культурай і спортам, пры гэтым 12,6% з іх займаліся фізікультурай і спортам штодня. У апошнія гады доля мужчын, якія кураць, пастаянна зніжаецца (50,4%), пры гэтым 7,1% выкураюць больш за 20 цыгарэт у дзень.

ДАРЭЧЫ... 3 лістапада — Сусветны дзень мужчын (ён адзначаецца ў першую суботу лістапада пачынаючы з 2000 года).

БЕЛТА.

РОДЫ БЕЗ СТРАХУ

Падрыхтоўка да родаў — сур'ёзная ўнутраная работа, пошук крыніцы свайго страху і асваванне гаючых змяніц. Зараз існуе мноства цэнтраў для сем'яў, якія чакаюць дзіця. Там можна знайсці і спрыяльную атмасферу, і карысную інфармацыю. Гэта называецца псіхарафілактычнай падрыхтоўкай.

Сістэматычныя заняткі падобнага кшталту пачынаюцца з 32-35 тыдня цяжарнасці. Цяжарная асвойвае спецыяльныя прыёмы падрыхтоўкі — дыхальныя, рухальныя, псіхалагічныя, што спрыяе эканомнаму расходаванню сіл і актыўнаму ўдзелу ў працэсе родаў. У выніку — менш ускладненняў у родах, менш выпадкаў аспікіі і родавых траўмаў у нованароджаных.

Паводле слоў загадчыцы акушэрска-фізіялагічнага аддзялення Віцебскага гарадскога клінічнага раддома № 2 Ганны ПУЛЯРОВАЙ, існуе мноства метадаў зняцця болю пры родах. Вось некаторыя з іх.

1. Роды не павінны быць чымсьці невядомым. Збіраецца інфармацыя аб ўсёх этапах працэсу. Веданне таго, што адбываецца, дапамагае пераадолець болейшы адчуванні.
2. Падчас родаў спрабуецца думаць пра немаўля, якому таксама і баліць, і страшна. Пашкадаўце яго. Памятайце: чым большы боль падчас схваткі, тым бліжэй сустрэча з дзіцем.
3. Падчас родаў імкніцеся расслабіцца любым спосабам (чытайце малітву, спявайце або напіраце мужа, каб чытаў вам анекдоты).
4. Калі ёсць адпаведная ўмоваў у радоме або вы праводзіце першую частку схватка дома, да адходу вод можаце пастаяць пад душам.
5. Многім становіцца лягчэй, калі падчас схваткі хадзіць, стаяць ці сядзець з шырока расставленымі нагамі. Можна стаць і на карачкі.
6. Адпачываеце паміж схваткамі, збіраеце сілы.
7. З пачаткам схваткі глыбока дыхаеце, лічыце ўдыхі. Лік да дзесяці дапамагае вызначыць, калі павінна скончыцца схватка.
8. На піку схваткі можна дыхаць часта і неглыбока.
9. Дапамагае масаж шыі, ніжняй часткі спіны, націсканне збоку на тазавыя косці.
10. Прысутнасць мужа ці іншага блізкага чалавека псіхалагічна спрыяе пераадоленню болю.

Існуе шэраг штучных спосабаў палёгіі ў родах. Сродкі-аналгетыкі, мясцовая анестэзія, эпідуральная анестэзія, кесарава сячэнне. У гэтых метадах ёсць як свае плюсы, так і мінусы. Так, эпідуральная анестэзія прыглушае не толькі боль, але і радасць ад нараджэння, мацярынскі інстынкт. Штучнае аязь-бальванне не лепшым чынам уплывае і на немаўлят. Такія дзеці могуць цяжэй прывыкаць да груднога кармлення. Кесарава сячэнне уплывае на натуральную тэрмарэгуляцыю, здольнасць арыентавацца ў прасторы і часе, зніжае імунітэт. Трэба памятаць, што для жанчыны роды цягнуцца ўсёго некалькі гадзін, а для дзіцяці гэты час можа вызначыць усё далейшае жыццё.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Дзяржаўная служба

НІХТО НЕ ХОЧА БЫЦЬ БЮРАКРАТАМ

Для кожнага з нас важна ў першую чаргу тое, які дзяржаўны рашэнні спрыяюць вырашэнню нашых надзённых жыццёвых праблем. Але мы не заўсёды можам самастойна разабрацца ў нарматыўна-прававых актах, у нас няма адпаведных кансультаў, якія маглі б дапамагчы. Таму немагчыма, наколькі лёгка і хутка мы можам атрымаць неабходную інфармацыю ў чыноўнікаў, які яны працуюць з нашымі зваротамі і скаргама. Гэтым пытаннем быў прысвечаны рэспубліканскі сывесаны Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі аб павышэнні эфектыўнасці работы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб.

Стасункі з органамі ўлады — праз інтэрнэт

— Самае страшнае для дзяржаўнага службоўца — калі пра яго скажучы «бюрократ». Гэта амаль прафрэшаднае. Якраз на тое, каб гэтага не адбылося, накіравана дырэктыва Прэзідэнта № 2 «Аб мерах па далейшай дэбюракратызацыі дзяржаўнага апарату», — сказаў на адкрыцці семінара першы намеснік міністра працы і сацыяльнай абароны Пётр Грушнік.

Ён нагадаў, што 22 студзеня 2012 года ўступіў у сілу Закон «Аб зваротах грамадзян і юрыдычных асоб», якім былі ўнесены змены не толькі ў спосабы работы са зваротамі, але і заканадаўча замацаваны такі від зваротаў, як электронны.

За апошні год колькасць электронных зваротаў павялічылася ў 4,5 раза.

— Але ёсць адна праблема, — адзначыў Пётр Грушнік. — Практычна палову электронных зваротаў, якія сёння атрымлівае міністэрства, мы вымушаны пераадрасоўваць у мясцовыя структуры. Таму што пры гэтым парашаецца наша заканадаўства, звязанае з парадкам іх разгляду. У першую чаргу зварот

у студзені — верасні 2012 года ў Міністэрства працы і сацабароны паступіла 3470 зваротаў і грамадзян, у тым ліку 2071 — пісьмовы, 1019 — электронных і 380 — вусных. У параўнанні з аналагічным перыядам 2011 года пісьмовых зваротаў стала менш на 11,6%, вусных — на 6,4%, а колькасць электронных зваротаў павялічылася ў 4,5 раза.

павінен разгледзець мясцовыя органы (арганізацыі). Але людзі пра гэта не ведаюць. Сёння які атрымліваецца? Чытае чалавек нейкі дакумент, баючы незразумельна яму пункт — і тут жа адпраўляе электронны зварот. Праз старонку зноў незразумела месца — і праз тры хвіліны зноў электронны зварот...

Між тым пытанні, што ўдзельнічаюць у тым ліку ў электронных зваротах, павінны вырашаць да перш за ўсё на месцах, тым больш што працтычна 90% з іх патрабуюць тлумачэння адказаў па пытаннях сацыяльна-працоўнай сферы, заўважыў першы намеснік міністра.

Лідзіруюць сярод электронных зваротаў пытанні прымянення працоўнага заканадаўства (больш за 40%), шостую частку займаюць пытанні пенсійнага забеспячэння. Таксама ў электрон-

ных зваротах часта закранаюцца пытанні прадстаўлення льгот і дадатковых гарантый асобным катэгорыям насельніцтва, працаўладкавання (у тым ліку з перацягненнем у іншую мясцовасць), дзяржаўнай падтрымкі сем'яў з дзецьмі.

Што тычыцца пісьмовых зваротаў, то сёлета ў студзені — верасні асноўнымі былі пытанні пенсійнага забеспячэння (33,3%). Па словах спецыялістаў, рост колькасці зваротаў па гэтай тэматыцы звязаны перш за ўсё з устанавленнем узроставых даплаў людзям, старэйшым за 75 гадоў, з 1 студзеня гэтага года, а таксама з пераарэзімі пенсій і выплат да іх.

Хто часцей сустракаецца з чыноўнікамі?

Як адзначыў у сваім выступленні першы намеснік старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацабароне Магілёўскага аблвыканкама Аляксандр КРБІ-КУНОЎ, людзі часцей за ўсё звяртаюцца ў ЖКГ і органы сацыяльнай абароны. Пры гэтым, паводле яго слоў, 41,3% жыароў Магілёўшчыны задаволены эфектыўнасцю адміністрацыйных працэдур толькі часткова, і 14,4% цалкам не задаволены.

Паводле слоў Аляксандра Крыкунова, у мужчын лік незадаволенасці прыпадае на дзядзольны ўзрост (30-50 гадоў). У жанчын назіраюцца два пікі незадаволенасці: першы ва ўзроставай групе 30-39 гадоў (часцей за ўсё ў сувязі з клопатамі, звязанымі з дзецьмі), другі звязаны з пенсійнымі клопатамі. Гэта тыя вузкія месцы, якім Камітэт па працы, занятасці і сацабароне Магілёўскага аблвыканкама надае асабліва ўвагу.

«У інфармацыйнай рабоце мы перанеслі акцэнт на тую групу падыходу заключаецца ў перададзена ад зьяўнага прынцыпу да актыўнага выўлення грамадзян, якія маюць патрэбу ў сацыяльнай дапамозе.

Намеснік старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацабароне Гродзенскага аблвыканкама Таццяна ХІНСКАЯ паведамля, што Гродзенская вобласць у апошні час выкарыстоўвае такую інавацыйную для сябе форму работы, як стацыянарныя сацыяльныя пункты. Яны працуюць у асноўным у сельскай мясцовасці і сацабароне Магілёўскага аблвыканкама.

Начальнікі аддзелаў — больш даступныя

Намеснік старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацабароне Гродзенскага аблвыканкама Таццяна ХІНСКАЯ паведамля, што Гродзенская вобласць у апошні час выкарыстоўвае такую інавацыйную для сябе форму работы, як стацыянарныя сацыяльныя пункты. Яны працуюць у асноўным у сельскай мясцовасці і сацабароне Магілёўскага аблвыканкама.

У Беларусі да 2016 года прадулжана скарачэнне паярэдзана дакументаабороту не менш чым у 2 разы і стварэнне сістэмы міжведамаснага электроннага дакументаабороту дзяржаўных органаў і дзіржарганізацый.

магчымаасць даведацца аб праблемах людзей, стаць бліжэй да іх, падарэспліла Таццяна Хінская. Многія са стацыянарных сацыяльных пунктаў размяшчаюцца ў будынках сельскіх Саветаў і прапаноўваць цэлы комплекс паслуг вяскоўцам. Асноўная мэта іх стварэння — павышэнне якасці сацыяльных паслуг. Сутнасць

НАША ДАВЕДКА

Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі штогод арганізуе рэспубліканскі семінар па рабоце са зваротамі грамадзян у розных абласцях рэспублікі. Семінар, які праходзіць на базе Гродзенскай вобласці, быў арганізаваны ў мэтак удасканалення работы з насельніцтвам у адпаведнасці з патрабаваннямі Дзірэктывы № 2 «Аб мерах па далейшай дэбюракратызацыі дзяржаўнага апарату», павышэння кваліфікацыі кадраў у рабоце са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб, абмену вопытам.

Удзельнікі семінара абмеркавалі пытанні арганізацыі сістэмы работы з грамадзянамі з улікам мясцовых асаблівасцяў, удасканалення рэалізацыі прынцыпу «аднаго акана», асаблівасці электроннага дакументаабороту і новыя формы работы з насельніцтвам.

пальдоходу заключаецца ў перададзена ад зьяўнага прынцыпу да актыўнага выўлення грамадзян, якія маюць патрэбу ў сацыяльнай дапамозе.

Намеснік старшыні Камітэта па працы, занятасці і сацабароне Гомельскага аблвыканкама Святлана РУЕВА адзначыла, што колькасць зваротаў у іх камітэт у апошні час зменшылася. І гэта звязана з тым, што на пачатку аддзелаў сталі больш даступнымі для насельніцтва. Штодня ўсе яны на працягу гадзіны праводзяць «прамую лінію». Любы чалавек можа патэлефанаваць па адным з 9 тэлефонаў (у залежнасці ад пытання) і атрымаць неабходную тлумачэнні. Акрамя таго, у камітэце рэгулярна працуе «гарачая лінія», павялічылася колькасць выступленняў чыноўнікаў у СМІ. Усё гэта прынесла сваё плён.

«Хаджэнне ў народ» як надзённы клопат

За апошнія гады на дзяржаўным узроўні выпрацавана нямяла цікавых падыходаў да работы са зваротамі грамадзян. Так, яшчэ ў 2006 годзе была пачата работа па прынцыпе «аднаго акана». Зараз сфарміраваны

адзіныя падыходы і адзіны парадок гэтай работы, падкрэслівае першы намеснік міністра. Пры гэтым чалавек, паводле слоў Пятра Грушнік, падае тры дакументы, якія могуць быць прад'яўлены толькі ім самім, астатняе — праца чыноўнікаў, заснаваная на дакладных механізмах узаемадзейня з іншымі дзяржаўнымі органамі.

У апошні час у чыноўнікаў самага высокага ўзроўню ўжо выпрацавалася практыка рэгулярна «хаджэння ў народ». Праводзяцца прамыя тэлефонныя лініі, прамыя афіры, выязныя прыёмы грамадзян, чыноўнікі ўсё часцей прымаюць удзел у ток-шоў... У органы па працы, занятасці і сацабароне вызначаны графік прыёму грамадзян у зручны для іх час, арганізаваны прыём і па выхадных днях. Паўсюдна маецца папярэдні запіс на прыём і папярэдняя кансультацыя, працуюць «прамыя» і «гарачыя» лініі. Праводзяцца і сустрэчы чыноўнікаў з людзьмі па месцы жытнёў і ў працоўных калектывах. Усё гэта робіцца для таго, каб людзі які мага радзіць скардзіліся на бюракратызм чыноўнікаў.

Святлана БУСЬКО

ИЗВЕЩЕНИЕ

Государственное производственное объединение «Минскстрой» доводит до сведения заинтересованных лиц о внесении изменения в проектные декларации о строительстве нежилых помещений объекта «Многоэтажные жилые дома №№ 1, 2 по генплану со восточными помещениями административно-общественного назначения и гаражом-стоянкой № 3 по г/п в квартале ул. Шорса — пр. Дзержинского на земельном участке 2,0 га с установкой индивидуального источника теплоснабжения. Жилой дом № 2 по генплану, нежилые помещения административно-общественного назначения № 2 (7 пусковой комплекс), № 3 (8 пусковой комплекс), № 4 (9 пусковой комплекс), аптека (6 пусковой комплекс), нежилое помещение административно-общественного назначения № 10 (15 пусковой комплекс) в г. Минске, опубликованные в газете «Звезда» от 08.12.2011 № 234, от 28.06.2012 № 123, от 13.07.2012 № 133.

Ожидаемый ввод нежилых помещений объекта в эксплуатацию — 31 декабря 2013 года.

Генеральный директор Н.В. Милошешко УНП 100071325

Дополнительное извещение об изменении проведения аукциона РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ»

К сведению покупателя. В извещении о проведении 20 открытого аукциона, назначенного на 29 ноября и опубликованного в газете «Звезда» 25 октября 2012 года за № 207, вносятся изменения:

лоты с № 172 по № 191 включительно снимаются с аукциона. Всего 20 лотов.

УНП 101099370

Утерянный бланк строгой отчетности «Страховое свидетельство обязательного страхования гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь» серии ВС, в количестве 1 шт. № 9809098 в представительстве Белгосстраха по Минскому району считать недействительным.

УНП 600013344

Утерянный бланк строгой отчетности «Страховой полис обязательного медицинского страхования иностранных граждан» формы 2РН серии БВ, в количестве 1 штуки № 2726289 Представительства Белгосстраха по Минскому району считать недействительным.

УНП 600013344

Дыялог моў і культур

ЯК РЫХТАВАЦЬ ПЕРАКЛАДЧЫКАЎ МАСТАЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ ў КРАІНАХ СНД?

Пытанні стварэння Міжнароднага інстытута мастацкага перакладу літаратуры краін СНД аказаліся ў цэнтры ўвагі ўдзельнікаў VIII Міжнароднага форуму «Дыялог моў і культур краін — удзельнікі СНД і Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва ў XXI стагоддзі», які праходзіў у беларускай сталіцы з удзелам прадстаўнікоў 11 краін. Арганізатарамі форуму выступілі Міністэрства адукацыі і навукі Расійскай Федэрацыі, Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, а таксама Маскоўскі і Мінскі дзяржаўныя лінгвістычныя ўніверсітэты.

Першы намеснік міністра адукацыі Рэспублікі Беларусь Аляксандр Жук зачытаў прывітаньні зварот віцэ-прэм'ера беларускага ўрада Анатоля Тозіка да ўдзельнікаў форуму: «Вельмі сімвалічна, што форум праходзіць у Год кнігі, аб'яўлены па ініцыятыве Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Кніга — гэта крыніца ведаў, адукацыі і асветы. І тут вельмі важная роля належыць мове, якая з'яўляецца не проста сродкам перадачы інфармацыі і эместу, а характарызуе цэлы пласт духоўнага, інтэлектуальнага і культурнага ўзроўню народа. У сувязі з гэтым мы вітаем ініцыятыву Міністэрства адукацыі і навукі Расійскай Федэрацыі, Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, а таксама Міжнарод-

нага фонду гуманітарнага супрацоўніцтва дзяржаў — удзельнікі СНД па выданні падручніка «Беларуская мова для краін СНД», які дазволіць нашым сябрам бліжэй пазнаёміцца з гісторыяй, традыцыямі і самабытнай культурай нашага народа».

На думку Аляксандра Жука, інтэграцыя краін і народаў у міждзяржаўныя рэгіянальныя аб'яднанні, такія, напрыклад, як Садружнасць незалежных дзяржаў і Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва, прыводзіць да паглыблення і пашырэння сацыякультурных кантактаў паміж краінамі і народамі. Але для таго, каб жыць у гэтай новай рэчаіснасці, трэба валодаць мовамі іншых народаў, ведаць і паважаць асаблівасці нацыянальных культур. У сувязі з гэтым цяжка пераацэніць ролю Базавай арганізацыі па мовах і культуры краін СНД, створанай пры Маскоўскім дзяржаўным лінгвістычным ўніверсітэце ў 2000 годзе. За 12 гадоў было шмат зроблена па падтрымцы нацыянальных моў і культур. Асабліва вяха ў дзейнасці Базавай арганізацыі — стварэнне Міжнароднага інстытута моў СНД. З'яўленне гэтага інстытута карынным чынам змяніла стан пытання аб вывучэнні і выкладанні нацыянальных моў. У многіх і ўніверсітэтах краін СНД з'явіліся Цэнтры па мовах і культуры народаў краін Садружнасці.

У сучасных умовах краіны Садружнасці шукаюць новыя адзіныя падыходы да фарміравання праграм падрыхтоўкі перакладчыкаў, у рамках якіх было б магчымым, не адмаўляючыся ад моўнай і нацыянальна-культурнай самабытнасці, выпрацаваць плённую канцэпцыю падрыхтоўкі перакладчыкаў мастацкай літаратуры ў краінах СНД, якія ў далейшым будуць спрыяць развіццю перыядычнага друку, кнігавывадацтва, кнігавядання і паліграфіі на постсавецкай прасторы.

Надзея НІКАЛАЕВА

СООО «Барпромэкс»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже имущества, принадлежащего СООО «Барпромэкс»

| № лота | Наименование имущества | Начальная цена лота, руб. без НДС | Задаток 5%, 10% без НДС, руб. |
|--------|--|-----------------------------------|-------------------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 |
| 1 | Трёхэтажное кирпичное здание цеха № 22, инв. № 310/с-14880, общей площадью 2502 кв.м, год постройки 1985 г. — 4 011 082 400 рублей | | |
| | Здание механизированного склада металла, инв. № 350/С-76751, общей площадью 378,8 кв.м, год постройки 1985 г. — 454 332 000 рублей | | |
| | Пилорама, инв. № 310/С-27623, общей площадью 180,4 кв.м, год постройки 2004 г. — 205 477 600 рублей | | |
| | Пилорама инв. № 350/С-75609, общей площадью 154,2 кв.м, год постройки 1996 г. — 205 677 600 рублей | | |
| | Открытая площадка лесосклада площадью 2069,6 кв. м, год постройки н/у — 101 829 600 рублей | | |
| | Здание склада СТАС № 350/С-76752, общей площадью 912,2 кв.м, год постройки н/у — 1 162 976 000 рублей | | |
| | Складские помещения, инв. № 310/С-27624, общей площадью 613,9 кв.м, год постройки 2004 г. — 751 952 800 рублей | | |
| | Асфальтовое покрытие площадью 1658,7 кв. м, год постройки н/у — 82 239 200 рублей | | |
| | Ворота металлические с 2-мя мех. открывания ворот — 17,5 кв.м — 3 976 800 рублей | | |
| | Ворота металлические с 2-мя мех. открывания ворот — 21,0 кв.м — 4 684 800 рублей | | |
| | Отражение из ж/б плит (47 шт.), площадью 1054,4 кв.м — 67 033 600 рублей | | |
| | ЛЭП ААС — 400 0 м — 4 044 800 | | |
| | Пункт распределительный, инв. № 215 — 308 800рублей | | |
| | Пункт распределительный ПР 24, инв. № 213 — 472 000 рублей | | |
| | Пункт распределительный ПР 24, инв. № 214 — 472 000 рублей | | |
| | Пункт распределительный ПР 9522, инв. № 216 — 405 600 рублей | | |
| | Пункт распределительный ПР 9000, инв. № 10631 — 2 640 000 рублей | | |
| | Пункт распределительный ПР 9000, инв. № 10138 — 2 640 000 рублей | | |
| | Пункт распределительный ПР 9000, инв. № 10137 — 2 800 000 рублей | | |
| | Конденсаторная установка БСК — 240 квар., инв. № 10669 — 7 520 000 рублей | | |
| | Станок строгильный, инв. № 1101 — 2 640 000 рублей | | |

Шампінёны лепш вырошчваць з душой і збіраць іх пяшчотнымі рукамі



Сёння 70 працэнтаў беларускіх шампінёнаў ад кампаніі «Грыбная краіна» прадаецца ў галоўныя мегаполісы Расіі

ДОБРЫ ГРЫБ РАСЦЕ «АД СЭРЦА» СПЕЦЫЯЛІСТА

Спецыялізаваны грыбны комплекс пад Баранавічамі быў пабудаваны яшчэ ў 1988 годзе. Аднак у той час вопыту па інтэнсіўным вырошчванні грыбоў у Саюзе не было. Потым вялікая краіна знікла, а вытворчыя памяшканні комплексу выкупіла сялянска-фермерская гаспадарка.

— Мы даволі доўга распрацоўвалі тэхналогію і структуру кіравання працэсам вырошчвання грыбоў, — расказвае дырэктар па развіцці гаспадаркі «Грыбная краіна» Антон ПУЖЭВІЧ. Тады пачыналі вырошч-



Аўтаматызаваны комплекс па выкладванні спецыяльнага грунту на стэлажах камер вырошчвання.



Намеснік дырэктара па развіцці Андрэй КУЛІКОВ і дырэктар па развіцці Антон ПУЖЭВІЧ.

рашэнне па ўсіх знакавых аперацыях прымае галоўны тэхнолаг Міраслаў ПЯКАРСКІ.

Аўтаматызацыя ручноў працы

Да сёлета кастрычніка закладку спецыяльнага грунту на стэлажах на прадпрыемстве ажыццяўлялі ўручную. На загрузку камеры неабходна было не менш чым 3 дні цяжкай фізічнай працы. Толькі ў адной камеры знаходзіцца чатыры стэлажы па пяць ярусаў. На кожны стэлаж неабходна пакласці 9 тон такога грунту. Менавіта гэты працэс закладкі спецыялізаванага грунту сёлета на прадпрыемстве і механізавалі. Была набыта спецыяльная машына італьянскай вытворчасці, якая трохдзённую цяжкую працу выконвае ўсяго за 4 гадзіны. Такое замежнае абсталяванне не толькі хутка закладае экстратрам стэлажы, але і робіць гэта з аднолькавай неабходнай якасцю.

Збіраюць грыбы выключна жаночыя рукі

Прыкладна праз два тыдні развіцця грыбоў у экстратраце на паверхні грунту з'яўляюцца першыя маленькія белыя чэпы падоўж. Іх заўсёды вельмі шмат, а таму грыбы ўжо пачынаюць замінаць адзін аднаму расці далей. На гэтай стадыі іх трэба абавязкова прарэджаць. А ўвогуле збор грыбоў трэба ажыццяўляць па дакладнай складанай тэхналогіі. Пасля прарэджвання грыбы растуць увогуле вельмі хутка. Нездзе праз тры дні на такіх плантацыйных белях і абсалютна круглы шапачкі шампінёнаў ствараюць ужо сусцэльны дыван. Восем тады адбываецца асноўны збор грыбоў.

Непасрэдна збіраюць грыбы ў той ці іншай камеры на працягу 5-6 дзён. Увесь цыкл ад закладкі грунту на стэлажы да збору апошніх грыбоў займае каля 19—20 дзён. Толькі за адзін поўны цыкл адна камера можа даць вытворцам ажно 11 тон таварных грыбоў. У залежнасці ад «пяшчотнасці» жа-

ночных рук можна сабраць і больш шампінёнаў. Чалавечы фактар тут прысутнічае ў максімальнай меры. Мясцовыя зборшчыцы гэта разумеюць і стараюцца рабіць сваю працу дакладна, бо ад аб'ёму знятых грыбоў залежыць і іх заробак.

Міраслаў Пякарскі ўпэўнены, што зборшчыца павінна не проста добра збіраць грыбы, а рабіць гэта правільна: выбіраць патрэбныя і астатнія шампінёны — для таго, каб ураджаі з плантацыі быў максімальны.

Прадаваць грыбы трэба хутка і вялікімі партыямі

Пасля збору грыбы неабходна вельмі хутка ахалоджваць да 2-4 градусаў цяпла, пачаць чаго шампінёны ўжо не растуць. Пры такой тэмпературы грыб застаецца таварным яшчэ на працягу 15 сутак і нават больш. Аднак фермерская гаспадарка «Грыбная краіна» вырошчвае зараз да 200 тон шампінёнаў у месяц, а таму і рэалізоўваць грыбы трэба хутка і вялікімі партыямі.

Асноўным і зручным спажывцом баранавіцкіх шампінёнаў з'яўляецца буйная прыватная кампанія «Еўрагандал» (сетка магазінаў «Еўраопт»), якая паспяхова супрацоўнічае з вытворцамі прадуктаў харчавання. Зараз «Грыбная краіна» тры разы ў тыдзень пастаўляе буйныя партыі шампінёнаў у адпаведныя цэнтры «Еўрагандал», пасля чаго маленькія партыі беларускіх грыбоў трапляюць на прылаўкі асобных магазінаў «Еўраопта». Такая дакладная сістэма гандлю дазваляе прапаноўваць беларускаму пакупніку ачыненыя шампінёны па кошыце 26 тысяч рублёў за кілаграм. Для іншых гіпермаркетаў беларускіх гарадоў шампінёны з Баранавіч трэба прывозіць на ўласным транспарце ўжо маленькімі партыямі. Пасля такіх выдаткаў кошт шампінёнаў у крамах істотна павялічваецца.

Таму цяпер вытворцы кампаніі «Грыбная краіна» былі вымушаны прадаваць свае шампінёны ў мегаполісы Расіі. Прыкладна 65—70 працэнтаў баранавіцкіх шампінёнаў сёння трапляе на тэрыторыю Масквы і Санкт-Пецярбурга.

Матэрыял падрыхтавалі Аксана МІСЕЛІЯ і Сяргей КУРКАЧ. Фота Марыі БЕГУНКОВАЙ.

УНП 290501181

Запрашаем да супрацоўніцтва!
Нашы рэквізіты: 225415, вул. Цяплічная, 9 а, в. Узногі, Баранавіцкі раён, Брэсцкая вобласць, Рэспубліка Беларусь тэл: (8017) 328 57 26, факс (8017) 328 61 69 e-mail: agrikuss@mail.ru www.grib.by

ваць шампінёны на вытворчых плошчах каля 5 тысяч квадратных метраў.

Ужо потым комплекс быў мадэрнізаваны. Было зроблена і ўстаноўлена спецыяльнае абсталяванне для стварэння штучнага клімату ў камере для вырошчвання грыбоў. Увогуле ў такой адной камеры-памашканні, памерам 18х11х4,2 метра, знаходзіцца пяціпавярховыя стэлажы, якія маюць ажно 420 квадратных метраў пасяўной плошчы. Цяпер пасяўная плошча пад шампінёны павялічана ўдвая і складае больш за гектар са ўсіх памяшканняў гаспадаркі.

На стэлажы закладаецца спецыяльны экстрат саломы з курынымі памётам. Гэтая сумесь добра перамешана, адферменціравана і пастерызавана. Навошта такая цяжкасць?

Антон Валер'евіч адказвае, што з вырошчванням шампінёнаў усё не так проста. Грыб расце добра на такой глебе, якая спецыяльна рыхтуецца і засяваецца міцэліем. Гэты экстрат павінен быць абсалютна чыстым ад іншых жывых мікраарганізмаў, ад нейкіх іншых грыбоў, якія з'яўляюцца для шампінёнаў канкурэнтамі.

Вытворца ўпэўнены, што такія шампінёны можна ўжываць нават сырымі, бо яны жывяцца абсалютна стэрыльнай глебай, дзе

ўвогуле няма ніякай хіміі. Зараз у камерах спецыяльны клімат падтрымліваецца «разумным» абсталяваннем. Існуе шмат розных датчыкаў, кіламетры туб, па якіх у камеры трапляе вада, цёплае ці халоднае паветра і г.д.

Аднак, для таго каб грыбы добра раслі, усім гэтым абсталяваннем трэба ювелірна кіраваць. На кожнай фазе развіцця грыба ў камере трэба ствараць спецыяльны ўмовы па вільготнасці і тэмпературы.

Галоўным тэхнолагам на прадпрыемстве «Грыбная краіна» ўжо больш за два гады працуе польскі спецыяліст, які з дзяцінства займаўся гэтай справай у сябе на радзіме.

— Навучыць вырошчваць грыбы па падручніках немагчыма, — упэўнены Антон Пужэвіч. — Гэта не штампуюка нейкіх дэталю на заводзе. У гэтай працы няма шаблонаў, бо грыбы нават не расліны, а біялагічна жывыя стварэнні. Наш тэхнолаг амаль увесь час знаходзіцца ў камере побач з грыбамі. Праверае вільготнасць глебы, яе тэмпературу, бадай нохае паветра і «размаўляе» з гэтымі сваімі маленькімі «дзеткамі». Грыбны комплекс пад Баранавічамі працуе кругласутачна, таму там дзяжурны кіруе тэхналагічным працэсам. Камп'ютары дапамагаюць падтрымліваць пэўныя параметры ў камерах, але канчатковае



Выбарачны збор шампінёнаў.



Галоўны тэхнолаг Міраслаў ПЯКАРСКІ.

СЁННЯ

Месяц
Поўня 29 кастрычніка.
Месяц у сур'і Блізняў.

Імяніны
Пр. Златы, Андрэй, Іосіфа, Лукі, Сяргея, Юльяна, К. Антаніны, Аўгуста, Вольфганга, Лукі, Сатурніна, Урбана.

| Сонца | Усход | Захад | Даўжыня дня |
|---------|-------|-------|-------------|
| Мінск | 8.08 | 17.37 | 9.29 |
| Віцебск | 8.02 | 17.23 | 9.21 |
| Магілёў | 7.59 | 17.27 | 9.28 |
| Гомель | 7.51 | 17.28 | 9.37 |
| Гродна | 8.23 | 17.53 | 9.30 |
| Брэст | 8.19 | 17.58 | 9.39 |

Фота Анастасіі КЛЕШЧУКА

ЗАЎТРА

Геамагнітныя ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 751мм рт.сл. +2..+4°C

ГРОДНА 744мм рт.сл. +2..+4°C

МІНСК 743мм рт.сл. +1..+3°C

МАГІЛЕЎ 751мм рт.сл. +2..+4°C

БРЭСТ 743мм рт.сл. +1..+3°C

ГОМЕЛЬ 754мм рт.сл. +3..+5°C

...у суседзях

ВАРШАВА +6..+8°C КІЕЎ +7..+8°C РЫГА +1..+3°C

ВІЛЬНЮС +4..+6°C МАСКВА -1..+1°C С.-ПЕЦЯРБУРГ +1..+3°C

Абазначэнні:
 ● — невялікія геамагнітныя ўзрушэнні
 ○ — слабая геамагнітная бура
 ■ — малая геамагнітная бура

УСМІХНЕМСЯ

— Фіма, колькі вы важыце?
 — У акуларах 120 кілаграмаў.
 — А без акулараў?
 — А без акулараў я не бачу вагі.

План на бліжэйшы час:

1. Заняцца бодыбідынгам.
2. Наладзіць асабістае жывіцё.
3. Узаяцца за вучобу.
4. Нічога сабе амбіцый!
5. Пайду паем.

— Вой, выбачайце, што не адказвала
 — я проста ела.
 — ТЫДЗЕНЬ?

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРТАС (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЦЫЦКАЯ, В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦИШОШЫК.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандантаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 287 18 81.

<http://www.zviazda.by>; ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца супадзеннем з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрававаныя ёй лісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год. Тыраж 26.473. Індэкс 63850. Зак. № 4866.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 30 кастрычніка 2012 года.